

Litteratur om effekten af tv-overvågning m.v.

1. Indledning

Denne oversigt bygger på gennemgang af i alt 18 undersøgelser, litteraturstudier og metaanalyser, jf. litteraturlisten og bilag med resumé af de rapporter, oversigten er baseret på. Der er søgt efter forskningslitteratur om dels effekten af tv-overvågning generelt og dels effekten af forskellige former for præventive tiltag, herunder tv-overvågning, over for specielt bankrøverier. Der er primært søgt efter nyere litteratur, og der er især lagt vægt på at inkludere nordiske undersøgelser. Der er endvidere lagt vægt på at inkludere litteraturstudier, hvor en større mængde evalueringer af tiltags præventive effekt beskrives samlet, ligesom der lagt vægt på at inkludere metaanalyser i oversigten.

Metaanalyser er – ligesom litteraturstudier – baseret på tidligere forskning, men nøjes ikke med at redegøre for resultaterne af denne forskning. I metaanalyser genbruges så at sige de data, de inkluderede evalueringer er baseret på, og ved brug af særlige statistiske metoder foretages en samlet statistisk bedømmelse af effekten af det tiltag, metaanalysen angår. På denne måde kan det blive muligt at påvise statistisk signifikante effekter, som ikke viser sig i de enkeltstående undersøgelser, fordi de ofte omfatter meget få observationer.

En del af undersøgelserne måler også 'forskydning' og 'effektspredning'. Med førstnævnte menes den forskydning eller flytning af kriminalitet, der kan blive en bieffekt af, at et lokalområde overvåges meget. Det vil kunne medføre en øget kriminalitet i omkringliggende områder. Med effektspredning menes, at effekten af et tiltag breder sig til andre områder eller andre former for kriminalitet, end tiltaget specifikt havde sigtet mod at forebygge. Her er dog kun i begrænset omfang redegjort for resultaterne vedrørende forskydning og effektspredning.

I den første del af rapporten gennemgås resultater fra undersøgelser, der omhandler effekten af tv-overvågning mere generelt, mens der senere ses på resultater fra undersøgelser, der specifikt omhandler præventive tiltag i forhold til bankrøverier.

Begreberne 'tv-overvågning', 'video-overvågning' og 'kameraovervågning/installation' bruges synonymt. Der er ikke altid i rapporterne redegjort for, om der sker en videooptagelse eller ej. Antagelig sker det dog i langt de fleste tilfælde.

Tallene i parentes henviser til referencerne i litteraturlisten.

2. Den generelle effekt af tv-overvågning

Det er vanskeligt at angive en entydig, overordnet konklusion om effekten af tv-overvågning. Det skyldes dels, at mange undersøgelser ikke giver klare resultater, og dels, at resultaterne afhænger af stedet, hvor tv-overvågningen finder sted, og af, hvilken kriminalitet der er i fokus. Der skal derfor her ses på effekten af tv-overvågning i forhold til dels stedet og dels kriminalitetens art. Desuden skal resultaterne af de undersøgelser, der omhandler tv-overvågningsens betydning for politiets muligheder for at opklare forbrydelser, omtales.

2.1 Tv-overvågning af forskellige områder

2.1.1 Bycentre m.v.

En svensk rapport fra 2003 (1) omhandler en undersøgelse af overvågningskameraers kriminalpræventive effekt på kriminalitet, begået i to forskellige gademiljø i bycentre. Mens der det ene sted skete en forbedring af den offentlige orden samt en ganske kraftig reduktion i omfanget af både den almene og den personfarlige kriminalitet efter installation af kameraer, kunne der ikke måles en effekt det andet sted. Denne forskel forklares dels ud fra, hvor stor en del af området kameraerne dækker, samt ud fra forskelle i kriminalitetsniveauet (på forhånd højt i området, hvor der viste sig en nedgang). Det er dog også sandsynligt, at andre, sociale tiltag, der igangsattes samtidig med tv-overvågningen, kan have virket for en mindskning i kriminaliteten.

I Norge er der gennemført en undersøgelse af overvågningskameraers effekt på kriminalitet og ordensproblemer i Oslo centrum (7). Det konkluderes, at overvågningskameraerne ikke har haft nogen væsentlig effekt på kriminaliteten og ordensproblemerne. Der er dog i undersøgelsen resultater, der peger på, at tv-overvågningen har haft en vis præventiv effekt på omfanget af cykeltyverier.

En litteraturstudie (4), der omfatter nyere undersøgelser, antageligt alle vedrørende Storbritannien, omhandler tv-overvågningsens præventive effekt på kriminalitet, der begås på offentligt tilgængelige områder. Studien inkluderer en metaanalyse, der viser, at samlet set havde tv-overvågning en meget lille, men statistisk signifikant kriminalpræventiv effekt (3 pct. reduktion i kriminaliteten).

2.1.2 Offentlige transportmidler

Undersøgelser af den kriminalpræventive effekt af tv-overvågning i offentlige transportmidler giver ikke en klar konklusion. En litteraturstudie (14), der omfatter to undersøgelser af effekten af tv-overvågning i offentlige transportmidler i England, viser, at tv-overvågning havde en kriminalpræventiv effekt i forhold til overfald, tyveri og hærværk. I modsætning hertil står ovennævnte litteraturstudie (4). Heri refereres til en metaanalyse, der er baseret på fire undersøgelser af tv-overvågning i offentlige transportmidler, og som konkluderer, at tv-overvågningen ikke havde en statistisk signifikant kriminalpræventiv effekt.

2.1.3 Parkeringshuse

Resultaterne omkring effekten af tv-overvågning af parkeringshuse og andre parkeringsområder fremstår som mere entydige. Ifølge flere af undersøgelserne har tv-overvågning således den største kriminalpræventive effekt på bilrelateret kriminalitet i parkeringshuse m.v.

I en metaanalyse (3) er der foretaget en komparativ undersøgelse af den kriminalpræventive effekt af henholdsvis forbedret øget gadebelysning og tv-overvågning. Heri konkluderes det, at tv-overvågning har størst effekt i parkeringshuse sammenlignet med effekten af tv-overvågning i bycentre, beboelsesejendomme og offentlige transportmidler. Denne analyse omfatter 32 undersøgelser fra Storbritannien, USA og Canada, hvoraf de 19 angår tv-overvågning. Det nævnes videre i rapporten, at den kriminalpræventive effekt synes at vokse, når tv-overvågning kombineres med forbedret belysning.

I en engelsk rapport (18), der inkluderer evalueringer af 13 forskellige tv-overvågningsprojekter, konkluderes samlet, at tv-overvågning alene har en målbar effekt, når det drejer sig om parkeringsområder.

I flere andre rapporter (1, 4, 14) peges også på, at tilstedeværelsen af overvågningskameraer på parkeringsområder fører til en reduktion i antallet af tyverier af og fra biler samt hærværk mod biler. Sandsynligheden for, at overvågningskameraer har en effekt, relateres blandt andet til graden af kendskab til overvågningskameraernes eksistens.

2.2 Tv-overvågning og forskellige former for kriminalitet

Såfremt resultaterne vurderes i forhold til kriminalitetens art, fremtræder visse, forholdsvis tydelige tendenser.

2.2.1 Berigelseskriminalitet og personfarlig kriminalitet

I evalueringer, der sammenligner effekten af tv-overvågning på henholdsvis berigelseskriminalitet og personfarlig kriminalitet, konkluderes, at tv-overvågning har den største effekt, når det anvendes i relation til berigelseskriminalitet. Dette resultat findes både i de tidligere omtalte rapporter (3, 4, 16 og 18).

Bilrelateret kriminalitet

På baggrund af ovenstående resultater vedrørende effekten af tv-overvågning på parkeringsområder er det ikke overraskende, at flere af undersøgelserne peger på, at tv-overvågning især er effektiv i relation til biltyverier og andre former for kriminalitet, der relaterer sig til biler (tyveri fra biler, hærværk mod biler).

Denne konklusion drages således i en litteraturstudie (5), der omfatter af ni undersøgelser fra hovedsageligt England og USA af tv-overvågningens kriminalitetsforebyggende effekt. I studien sammenlignes tv-overvågningens effekt på bilrelateret kriminalitet i forhold til effekten på indbrudstyveri, butikstyveri og røveri. Samme resultat findes i den førnævnte engelske rapport (18), som måler effekten af 13 forskellige tv-overvågningsprojekter konkluderer. Også i en metaanalyse, der indgår i en litteraturstudie (4), konkluderes, at tv-overvågning har en statistisk signifikant kriminalpræventiv effekt på kriminalitet, der angår biler.

Den førnævnte svenske rapport (1) finder, at overvågningskameraer i ét tilfælde førte til et fald på næsten 80 pct. i kriminalitet, der er relateret til biler i et parkeringshus, mens tv-overvågning ikke havde nogen effekt på bilrelateret kriminalitet i et andet parkeringshus. Denne forskel forklares dels ud fra graden af kendskab til brugen af overvågningskameraerne og dels ud fra forskel i de områder, som parkeringshusene var lokaliseret i.

Røveri mod forretning

Effekten af tv-overvågning på røveri mod forretning synes usikre. I en rapport fra USA (11) henvises til en undersøgelse, der har vist ganske positive effekter. Undersøgelsen omfattede 81 butikker, hvis omfang af butiksrøverier blev undersøgt henholdsvis et år før og et år efter installation af tv-overvågning. Antallet af røverier var i denne periode reduceret med 53 pct.. Det bemærkes dog, at der kræves data fra en længere tidsperiode for at opnå en tilfredsstillende evaluering. I en anden rapport (13), peges derimod på en undersøgelse, som viser, at overvågningskameraer ikke havde nogen klar forebyggende effekt på omfanget af røverier mod forretning.

Butikstyveri

I en litteraturstudie (12), der bl.a. omfatter den kriminalpræventive effekt af tv-overvågning i butikker, finder man, at tv-overvågning har bedst effekt i de butikker, hvor kriminalitetsniveauet som udgangspunkt er højt. Der nævnes videre, at tv-overvågning kan reducere omfanget af butikstyverier, men at det er af betydning for effekten, at personalet overvåger optagelserne.

2.3 Tv-overvågningens medvirken til opklaring af kriminalitet

En positiv effekt af tv-overvågning er ifølge flere undersøgelser, at politiets og anklagemyndighedens arbejde lettes. I hvilken grad tv-overvågning har en effekt på dette område, er der dog ikke enighed om, hvilket de følgende undersøgelser viser.

I en artikelsamling fra Det Kriminalpræventive Råd (10) henvises til erfaringer fra England, hvor det fastslås, at opklaringsværdien af tv-overvågning ikke er særlig stor, at gerningsmanden herigennem sjældent kan identificeres, og at mange af billederne er ikke gode nok som bevismateriale i retssager.

I en undersøgelse af røverier mod banker og sparekasser i Storbritannien og Nordirland (6) henvises til en rapport fra 1986, som fastslår, at kameraer ikke virker afskrækkende, men at de medvirker til identifikation af gerningsmanden.

I relation til berigelsesforbrydelser konkluderes det modsatte i en gennemgang af litteratur om tv-overvågning (16), der omfatter undersøgelser fra Storbritannien og USA, nemlig at tv-overvågning er mere effektiv som afskrækkende middel end som middel til at pågribe lovovertræderen. I en anden undersøgelse fra Storbritannien og Nordirland (17) af betydningen af tv-overvågning for opklaring af indbrudstyverier, når man frem til, at tv-overvågning både kan medvirke til at få beskrivelser af de formodede gerningsmænd og på baggrund heraf medvirke til arrestation af disse. I denne undersøgelse vises, at antallet af opklarede sager steg fra 5 til 13 pct. de steder, hvor der fandtes tv-overvågning. Det estimeres videre, at installation af tv-overvågning i tre fjerdedele af alle ejendomme (eksklusiv beboelsesejendomme) ville kunne øge den samlede opklaringsprocent med 3,5 procentpoint, hvilket svarer til en 50 pct. øgning af den i forvejen meget lave opklaringsprocent.

I en undersøgelse af bankrøverier i Australien (9) nævnes, at tv-overvågning har en væsentlig betydning for identifikationen af bankrøveren, og at tv-overvågning i 1987 bidrog med brugbare billeder til politiets opklaringsarbejde i omkring 80 pct. af røverier i Australien. I samme rapport nævnes, at tv-overvågning har bidraget til opklaringen af knap en fjerdedel af de opklarede røverier i materialet.

3. Tv-overvågning og øvrige præventive tiltag i relation til bankrøverier

Flere undersøgelser viser, at det især er tilstedeværelsen af beskyttelsesskærme og sikkerhedsvagter samt forskellige former for sikring af pengene (fx brug af tidsindstillet lås og af farvepatroner), der har en kriminalpræventiv effekt på bankrøverier. Endvidere vises det, at det er af betydning for overvågningens effekt, at overvågningen er bemandet. Interview med bank- og butiksrøvere viser, at disse kun i meget ringe omfang lader sig afskrække af tv-overvågning.

I en svensk analyse af udviklingen i bankrøverier i perioden 1990-2000 (2) ses en kraftigt reduktion i antallet af bankrøverier siden midten af 1990'erne. Der angives tre mulige årsager hertil: Øgning af sikkerhedsforanstaltninger (tidsindstillet lås, dagslås, beløbsbegrænsninger, kameraovervågning og placering af penge i en boks, som kræver en bogføringstransaktion før åbning), reduktion i antallet af bankfilialer og – for det tredje – pågribelse af hyppigt recidiverende røvere. Undersøgelsen tyder på, at det er de øgede sikkerhedsforanstaltninger, som har haft størst effekt på nedgangen i bankrøverier. Det er ikke muligt at sige noget specifikt om betydningen af alene tv-overvågning.

I modsætning til denne svenske analyse konkluderes i en undersøgelse af en mindskning i antallet af bankrøverier i Australien (9), at det er meget usikkert, om reduktionen kan tilskrives øgede sikker-

hedsforanstaltninger. En anden og mere sandsynlig hypotese er i henhold til denne undersøgelse, at mindskningen skyldes, at politiet har fanget nogle af de røvere, som har mange røverier på samvitigheden.

Undersøgelser af bankrøverier fra England fra begyndelsen af 1980'erne (6) omtaler betydningen af forskellige sikkerhedsfaktorer, herunder tv-overvågning. Der peges på, at det især er tilstedeværelsen og karakteren af sikkerhedsskærme samt antallet af tilstedeværende i banken, der har betydning for, om bankrøverier lykkes eller ej. Betydningen af tv-overvågning er vurderet på baggrund af en undersøgelse af de ansattes sikkerhedsfølelse. Mere end halvdelen (56 pct.) af de ansatte betragtede først og fremmest kameraerne som en hjælp ved pågribelsen af lovovertræderen (både ved røveri og ved svindel ved kassen), mens mindre end en fjerdedel (22 pct.) opfattede kameraerne som et middel til at afskrække røvere fra at begå røveri. I relation hertil henvises til en anden engelsk rapport, som slår fast, at kameraerne ikke virker afskrækkende, men spiller en større rolle for politiets opklaringsarbejde, idet vidners forklaringer og beskrivelser kan være vage og inkonsistente. Det påpeges dog, at kameraernes præventive potentiale måske ville øge, hvis der blev gjort mere ud af omtalen af, at de er blevet installeret, og at de medvirker til identifikation af lovovertræderen. Samtidig gøres opmærksom på, at kameraer kan betyde, at røverne tager deres forbehold ved at benytte maskering. Det er i rapporten ikke nævnt, hvor kameraerne er placeret – om det er uden for eller inden for bankerne.

I en litteraturstudie (11) henvises til erfaringer fra Canada, som viser, at tv-overvågning har en ringe effekt i forbindelse med forebyggelse af bankrøverier, men der peges samtidig på, at aktiv overvågning har en større effekt end passiv overvågning (uden monitor). I en undersøgelse fra Washington er personer, som er dømt for væbnet røveri, blevet bedt om at prioritere de faktorer, som kunne afskrække dem fra at begå røveri. Kameraovervågning (uden optagelse) blev placeret på 10. plads, mens videooptagelser blev placeret på en 11. plads ud af 11 mulige. I 1985 blev en anden gruppe røvere bedt om at angive en tilsvarende rækkefølge, og her blev kamera- og videoovervågning også lavt placeret (henholdsvis 9. og 11. plads ud af 11 mulige). Begge år er det beløbsstørrelsen, flugtrute og anonymitet, der får højeste prioritet.

En undersøgelse fra Sydafrika (8) omhandler interview med 28 personer, der er dømt for bankrøveri. Gennem interviewene kommer det frem, at nogle røvere undgik banker med vagter, og mens overvågningskamera virkede afskrækkende nogle, fik det andre til at bruge maskering.

I en anden interviewundersøgelse (15) med personer, der alle er dømt for røveri, beskriver røverne hyppigt røveriet som uplanlagt. De giver endvidere ikke udtryk for, at de inden røveriet havde bekymret sig om risikoen for pågribelse. På denne baggrund anbefales præventive tiltag, der gør det sværere at få fat i pengene, idet denne type tiltag synes mere effektive end tiltag, der bygger på afskrækkelse, såsom tv-overvågning.

I en nyere og mere kritisk litteraturstudie (12), der omfatter undersøgelser fra USA, Schweiz, England og Australien, konkluderes, at der ikke i dag er sikker viden om, hvad der virker præventivt i relation til røverier mod banker, spillelokaler og posthuse, idet de gennemførte evalueringer videnskabeligt set er for dårlige. De inkluderede undersøgelser peger dog på, at sikkerhedsvagter, skudsikre skærme og forskellige former for sikring af kontanter kan have en effekt.

4. Befolkningens holdning til tv-overvågning

En befolkningsundersøgelse fra 2004 (10) om holdningen til tv-overvågning viser, at danskere generelt er meget positivt stemt overfor tv-overvågning: 97 pct. er positivt indstillet over for tv-overvågning i det hele taget, og 84 pct. er det i forhold til tv-overvågning uden for banker og posthuse. De fleste er positive, fordi de mener, at tv-overvågning forebygger kriminalitet.

Godt 60 pct. af befolkningen mener, det er godt, at private virksomheder og butikker må foretage udendørs tv-overvågning af deres eget område, mens knap en femtedel (18 pct.) er uenige heri. Mere end halvdelen (55 pct.) af befolkningen synes, at private virksomheder og butikker bør søge om særlig tilladelse for at få lov til overvåge på eget udendørs område, mens mere end en fjerdedel er uenige heri (27 pct.). Halvdelen af befolkningen mener, at private virksomheder og butikker bør have lov til at optage og gemme optagelser af udendørs tv-overvågning af deres eget område, fx overvågning af indgange, facader og parkeringspladser, mens 30 pct. er uenige i dette. Andelen af modstandere er dog større end andelen, der er positivt indstillet (henholdsvis 42 pct. og 39 pct.) over for spørgsmålet om private virksomheders og butikkers mulighed for at tv-overvåge og gemme optagelser, når det gælder offentlige områder umiddelbart uden for de private arealer, fx optagelser af færden på fortove uden for butikker m.v.

I en anden befolkningsundersøgelse, der tager udgangspunkt i truslen om terror, foretaget af Greens Analyseinstitut for Dagbladet Børsen i perioden 1.-3. august 2005, svarer 72 pct. ja til, at man burde give myndighederne øgede beføjelser til at foretage videoovervågning. Det konkretiseres ikke, hvor videoovervågningen skal finde sted, idet spørgsmålet er generelt formuleret.

Litteraturliste

- (1): Blixt, Madeleine (2003): The use of Surveillance Cameras for the Purpose of Crime Prevention. National Council for Crime Prevention (BRÅ), Sweden, Report 2003:11
- (2): Robert, Svensson (2004): Bank-, post och värditransportrån. National Council for Crime Prevention (BRÅ), Sweden, Nr. 3/2004
- (3): Welsh, Brandon C. & Farrington, David P. (2004): Surveillance for Crime Prevention in Public Space: Results and Policy Choices in Britain and America, p. 497-525 in Criminology & Public Policy, 2004, No 3, Vol. 3. American Society of Criminology, Columbus.
- (4): Armitage, Rachel (2002): To CCTV or not to CCTV? A Review of Current Research into the Effectiveness of CCTV Systems in Reducing Crime. London: National Association for the Care and Resettlement of Offenders.
- (5): Poyner, Barry (1993): What works in Crime Prevention: An Overview of Evaluations. In Ronald V. Clarke (ed.) (1993): Crime Prevention Studies, Vol. 1, Monsey, N.Y.: Criminal Justice Press
- (6): Austin, Claire (1988): The Prevention of Robbery at Building Society Branches. Crime Prevention Unit. Paper 14. Home Office. London 1988
- (7): Winge, Stig (2001): Politiets fjernsynsovervåkning ved Oslo Sentralstasjon – En evaluering av kameraernes effekt på kriminalitet og ordensproblemer. Politihøgskolen, Oslo, 2001.
- (8): Maree, Alice (1999): Bank Robbery in South Africa: The Crime and the Criminal, p. 53-61 in Security-Journal, 1999, 12, (2).
- (9): Clarke, Ronald & Field, Simon (1991): Target Hardening of Banks in Australia and Displacement of Robberies, p. 84-90 in Security Journal, 1991, vol. 2.
- (10): Det Kriminalpræventive Råd (2005): Tv-overvågning – Fakta om tv-overvågning i Danmark. Holbæk Express, 2005
- (11): Nieto, Marcus (1997): Public Video Surveillance: Is It an Effective Crime Prevention Tool? Sacramento: California Research Bureau, California State Library, 1997.
- (12): Eck, John E. (2002): Preventing crime at places. In Lawrence W. Sherman, David P. Farrington, Brandon C. Welsh & Doris Layton MacKenzie (eds.): Evidence-Based Crime Prevention. New York: Routledge, 2002.
- (13) Shapland, Joanna (1995): Preventing Retail-Sector Crimes. In Tonry, Michael & David P. Farrington (eds.): Building a Safer Society: Strategic Approaches to Crime Prevention (Crime and Justice: A Review of Research, Vol. 19, 1995). Chicago: University of Chicago Press

- (14): Clarke, Ronald V. (1995): Situational Crime Prevention. In Michael Tonry & David P. Farrington (eds.): Building a Safer Society: Strategic Approaches to Crime Prevention (Crime and Justice: A Review of Research, Vol. 19, 1995). Chicago: University of Chicago Press
- (15): Feeney, Floyd (1986): Robbers as Decision-Makers, p. 53-71 in Cornish, Derek B. & Ronald V. Clarke (eds.): The Reasoning Criminal. Rational Choice Perspectives on Offending. Springer-Verlag, New York Inc. 1986.
- (16): Phillips, Coretta (1999): A review of CCTV evaluations: Crime reduction effects and attitudes towards its use. In Kate Painter & Nick Tilley (eds.): Surveillance of Public Space: CCTV, Street Lighting and Crime Prevention (Crime Prevention Studies, Vol. 10, 1999). Monsey, N.Y.: Criminal Justice Press
- (17) Coupe, Timothy & Kaur, Satverg (2005): The Role of Alarms and CCTV in Detecting Non-residential Burglary, p. 53-72 in Security Journal 2005, 18 (2).
- (18) Gill, Martin & Spriggs, Angela (2005): Assessing the impact of CCTV. Home Office Research Study 292, 2005, London.

**Resumé af evalueringer m.v.
vedrørende den kriminalpræventive effekt af tv-overvågning
og af præventive tiltag over for bankrøverier**

Indledende bemærkninger

Som nævnt i den sammenfattende rapport omhandler denne litteraturstudie primært nyere litteratur vedrørende effekten af de tiltag, der her er i fokus. Kun for så vidt angår de nordiske lande, er enkeltstående evalueringer søgt inddraget. I øvrigt er der først og fremmest lagt vægt på at inkludere litteraturstudier, der vedrører flere enkeltstående evalueringer, ligesom der lagt vægt på at inkludere metaanalyser, som beregner en samlet effektstørrelse af et givet tiltag. Der er endvidere inkluderet enkelte andre typer af undersøgelser af fx bankrøveres vurdering af den præventive effekt af forskellige former for tiltag.

De enkelte evalueringer, litteraturstudier og metaanalyser er kort refereret i det følgende. Hvert referat angiver – for så vidt oplysninger foreligger – tid og sted for evalueringen samt en kort beskrivelse af indsatsen (den eksperimentelle variabel) og længden af den periode, effekten er målt i (opfølgingsperiode).

Der er i de enkelte tilfælde angivet, hvilken type af undersøgelse referatet angår. For de enkeltstående evalueringer er det oplyst, hvilket design evalueringen bygger på. At der er anvendt et eksperimentelt design betyder, at der er gennemført et kontrolleret, randomiseret forsøg, hvor der er sket en tilfældig fordeling mellem en forsøgs- og kontrolgruppe. Eksempelvis kan en evaluering af en bestemt sikkerhedsforanstaltning gennemføres ved, at der på tilfældig måde (fx ved lodtrækning) udvælges et antal banker, hvor sikkerhedsforanstaltningen implementeres, mens en anden gruppe banker, ligeledes tilfældigt udvalgt, fungerer som kontrolgruppe. Det eksperimentelle design indebærer almindeligvis videre, at der gennemføres før-efter målinger i både forsøgs- og kontrolgruppe. Det eksperimentelle design anses for at være det bedste, idet randomiseringen sikrer, at forsøgs- og kontrolgrupperne er sammenlignelige, og at der ikke sker en skjult selektion.

Det kvasi-eksperimentelle design adskiller sig alene fra det eksperimentelle ved, at forsøgs- og kontrolgruppe ikke er tilfældigt udvalgt. Kontrolgruppen søges i stedet konstrueret, så den med hensyn til en række væsentlige karakteristika ligner forsøgsgruppen mest muligt. Især når det, som her, drejer sig om effekten af tiltag på kriminalitet begået bestemte steder eller inden for bestemte områder, vil et kvasi-eksperimentelt design ofte være tilfredsstillende, da der er forholdsvis lille risiko for en ukontrollabel selektion.

Det non-eksperimentelle design omfatter ikke en kontrolgruppe, men måler typisk effekten ved at sammenligne antallet lovovertrædelser før og efter en given indsats. Dermed kan der ikke kontrolleres for en ikke-indsatsafhængig udvikling i kriminaliteten. Resultater af non-eksperimentelle evalueringer må derfor betragtes som yderst usikre.

Nr. 1

Blixt, Madeleine (2003): The use of Surveillance Cameras for the Purpose of Crime Prevention. National Council for Crime Prevention (BRÅ), Sweden, Report 2003:11

Undersøgelsessted: Sverige.

Formål: At undersøge overvågningskameraers kriminalpræventive effekt samt at undersøge deres effekt på borgernes oplevelse af tryghed. Der sigtes endvidere mod at beskrive forhold, der på forskellig vis påvirker sandsynligheden for en positiv præventiv effekt. Undersøgelsen er den første af sin art i Sverige, hvor brugen af overvågningskameraer på offentlige steder er underlagt streng kontrol.

Undersøgelsen: Kvasi-eksperimentelt design.

Indsatsen: Undersøgelsen angår tv-overvågning i parkeringshuse og gademiljøer, men ikke i banker. Overvågningskameraer er installeret på fire steder: Ved to parkeringshuse og i to 'gademiljøer' (Stadsparken i Helsingborg og Möllevångstorget i Malmö). Undersøgelsen af de to former for gademiljø er baseret på politianmeldte lovovertrædelser (indsamlet 3 år før opsætning af kameraer og 15 måneder efter), på politiregistrerede hændelser (i perioden 2 år før opsætning af kameraer og 15 måneder efter) samt interview med personer i de respektive miljøer, med beboere og ansatte i området samt med nøglepersoner (politi, kommune og lokale netværk). Udvikling i den anmeldte kriminalitet på de fire undersøgelsesområder sammenlignes med udviklingen i nærliggende og større områder. Det undersøges også, om der sker en forskydning af kriminaliteten til andre nærliggende områder.

Resultater:

Parkeringshuse

Installationen af overvågningskameraer i to parkeringshuse er det ene sted (privat parkering i parkeringshus i beboelsesområde) forbundet med i et fald på næsten 80 pct. i kriminalitet, der vedrører biler (tyveri af og fra bil samt hærværk mod bil), mens der ikke viser sig nogen mindsning i kriminaliteten i det andet parkeringsområde (offentligt parkeringshus i et center). Brugere af begge parkeringshuse oplevede en højere grad af tryghed ved tilstedeværelsen af overvågningskameraer.

Gademiljø i bycentre

Formålet med installationen af overvågningskameraer i gademiljøet var først og fremmest at forbedre den offentlige orden samt at reducere personfarlig kriminalitet. På Möllevångstorget i Malmö er der registreret et fald i kriminalitet med 40 pct. (fra 160-192 de foregående 3 år til 104 året efter installationen) og et fald i alene den personfarlige kriminalitet på 50 pct. (fra 48-54 til 25 efter opsætning af kameraer). Samtidig med den øgede overvågning gennemførtes et 'socialt forandringsarbejde' i området, med fx netværksarbejde, reovering af området m.v. I rapporten menes dog, at denne indsats formentlig kun haft en begrænset effekt. Det ser ikke ud til, at kriminalitetsfaldet er forbundet med øget kriminalitet i andre områder. I det andet område – Stadsparken i Helsingborg – observeredes ikke fald i kriminaliteten.

Generelt øgedes borgernes oplevelse af tryghed ved opsætning af overvågningskameraer.

Forklaringer og fortolkninger:

Parkeringshuse

Grunden til, at overvågningskameraer ikke har en entydig positiv effekt i parkeringshuse, angives i rapporten til dels at være forskel i kendskab til brugen af overvågningskameraer (høj ved beboelsesparkeringshuset, hvor kriminaliteten faldt meget, men lav ved det andet parkeringshus) og dels forskel i lokalområdets karakter, fx med hensyn til 'naturlig overvågning'.

Gademiljø i bycentre

I Stadsparken, hvor kriminaliteten ikke mindskede, dækkede overvågningskameraerne næsten kun stier, mens de på Møllevångstorget dækkede stort set hele området. Kriminalitetsniveauet var som udgangspunkt meget forskelligt i de to områder: Antallet af lovovertrædelser var betydeligt større på Møllevångstorget end i Stadsparken.

Bemærkninger:

I rapporten anbefales, at overvågningskameraer primært opsættes i områder med megen og koncentreret kriminalitet. Så er sandsynligheden for at opnå en præventiv effekt størst. Ligeledes er udbyttet med hensyn til øget tryghedsfølelse størst i områder med utrygge beboere.

Undersøgelsen påviser – i det ene af de undersøgte gademiljøer – en overordentligt store effekt af tv-overvågning. Dette resultat står i modsætning til det, andre undersøgelser påviser, jf. de følgende sider, hvilket kunne tyde på, at effekten af de sociale forandringer, der samtidig sker i området, muligvis er større end det, der vurderes i rapporten.

Nr. 2

Svensson, Robert (2004): Bank-, post och värditransportrån. National Council for Crime Prevention (BRÅ), Sweden, Nr. 3/2004

Undersøgelsessted: Sverige.

Formål: At kortlægge baggrunden for en kraftig mindskning i antallet af bank-, post- og værdiransportrøverier i midten af 1990'erne.

Undersøgelsen: Non-eksperimentelt design uden egentlig eksperimentel faktor. Undersøgelsen baseres på politianmeldelser vedrørende bank-, post- og værdiransportrøverier fra 1990 til 2000.

Indsatsen: I forbindelse med et fald i røverier skete en intensivning af sikkerheden. Det undersøges, om faldet er relateret hertil, eller hvorvidt en reduktion i antallet af bankfilialer og postkontorer samt pågribelse af recidiverende røvere har influeret herpå.

Sikkerhedsforanstaltningerne omfatter brug af tidsindstillet lås (værdierne er låst inde i en på forhånd defineret periode, og denne periode kan ikke uden videre ændres), daglås (låst entredør oftest kombineret med dørklokke), beløbsbegrænsning (for at mindske kassebeholdning), opbevaring af penge i aflåste beholdere (en foranstaltning der indebærer, at penge kun kan udtages i forening med en bogføringstransaktion) og kameraovervågning. Endvidere blev sørget for uddannelse af og information til personalet.

Indsatsperiode: Som følge af en øgning i antallet af røverier i starten af 1990'erne nedsatte man en præventionsgruppe, som i 1993 blandt andet foreslog de ovennævnte sikkerhedsforanstaltninger. Kameraovervågning havde eksisteret tidligere, men det var først i midten af 1990'erne, man begyndte at anvende kameraovervågning med video.

Resultater:

Antallet af bank- og postrøverier i Sverige toppede i 1994, hvorefter det faldt, og i 2003 lå det på et meget lavt niveau. Røveri af værdiransporter er derimod øget. Ifølge undersøgelsen skyldes nedgangen i bank- og postrøverier først og fremmest de øgede sikkerhedsforanstaltninger.

Forskydning

Det er undersøgt, om der i stedet skete en vækst i antallet af røverier i mindre byer, hvor sikkerhedsforanstaltningerne har været færre. Det ser dog ikke ud til at være tilfældet. Derimod er der tegn på, at der i stedet er sket en vækst i røveri fra butikker med store værdier/pengesummer (fx urmagere og guldsmede). Øgningen i værdiransportrøverier menes dog ikke primært at være et resultat af forskydning i kriminaliteten.

Forklaringer og fortolkninger:

Flere forhold taler for, at det er de øgede sikkerhedsforanstaltninger, som er den vigtigste forklaring på nedgangen i bank- og postrøverier. For det første har nedgangen i røverier været mest markant i Stockholm, hvor sikkerhedsarbejdet var mest intensivt, samtidig med at antallet bankfilialer her ikke er reduceret i samme grad som i den øvrige del af landet.

Bemærkninger:

Faldet i bank- og postrøverier er forbundet med en ændring i røveriernes form, idet andelen af 'organiserede røverier' – dvs. røverier begået af flere maskerede røvere, der bærer skydevåben – øget. Mens antallet af organiserede røverier er reduceret med 39 pct., er de mindre organiserede røverier således mindsket med 65 pct.. Ifølge undersøgelsen er det sandsynligt, at dette skyldes sikkerhedsforanstaltningerne.

Undersøgelsen giver ikke mulighed for at fastslå, om de nævnte sikkerhedsforanstaltninger i ulige grad har bidraget til nedgangen i bank- og postrøverier.

Nr. 3

Welsh, Brandon C. & Farrington, David P. (2004): Surveillance for Crime Prevention in Public Space: Results and Policy Choices in Britain and America, p. 497-525, in Criminology & Public Policy, 2004, No 3, Vol. 3.

Se også:

Welsh & Farrington (2005): Evidence-Based Crime Prevention: Conclusions and Directions for a Safer Society, in Canadian Journal of Criminology and Criminal Justice, 2005, Vol. XLVII, No. 2, Canada.

Welsh & Farrington (2004): Evidence-Based Crime Prevention: The Effectiveness of CCTV, in Crime Prevention and Community Safety: An International Journal, 2004, Vol. 6, No 2. Leicester.

Welsh & Farrington (2002): Crime Prevention Effects of Closed Circuit Television: A Systematic Review. Home Office Research Study 252, 2002, London.

Undersøgelsessted: Storbritannien og Nordamerika.

Undersøgelsestidspunkt: De undersøgelser, der er medtaget i denne metaanalyse, er udgivet i perioden 1974 til 2004.

Formål: En komparativ undersøgelse af effekten af to former for præventive tiltag; tv-overvågning (CCTV) og forbedret gadebelysning.

Undersøgelsen: Metaanalyse, der inkluderer 32 undersøgelser. Som kriterium for udvælgelse af de undersøgelser, analysen er baseret på, indgår bl.a. undersøgelseernes design, idet der kræves et kvasi-eksperimentelt eller eksperimentelt design. Der kræves videre, at undersøgelserne inkluderer en før-efter måling af kriminalitetens omfang i både forsøgs- og kontrolområdet.

Indsatsen: Opsætning af overvågningskameraer og forbedret gadebelysning. De to former for tiltag er iværksat i fire forskellige miljøer: Bycentre, beboelsesejendomme, parkeringspladser og offentlige transportmidler. Det bemærkes, at der i cirka halvdelen af undersøgelserne samtidig indgik andre former for tiltag.

Opfølgingsperioden: I undersøgelserne varierer den undersøgte periode inden indsatsen fra 3 til 51 måneder og efter indsatsen fra 3 til 32 måneder.

Resultater:

Undersøgelsen viser, at de to former for tiltag er lige effektive med hensyn til at reducere kriminalitet. Brugen af tv-overvågning reducerer kriminalitetsniveauet med 21 pct., mens forbedret gadebelysning formindsker kriminaliteten med 22 pct..

Forbedret gadebelysning har større effekt i bycentre end tv-overvågning, mens tv-overvågning har størst effekt på parkeringspladser. Begge metoder er mere effektive til at forebygge berigelsesforbrydelser (inkluderer røveri, bilrelateret kriminalitet – tyveri af og fra biler samt hærværk mod biler – og andre former for tyverier) end voldsforbrydelser, ligesom begge metoder påvises at have større effekt i Storbritannien end i Nordamerika.

Kombinationen af de to metoder viser at have en særlig god effekt, specielt når der er tale om parkeringspladser.

Forskydning og effektspredning

Af de evalueringer, der er inkluderet i metaanalysen, viser 11 af de 19 om tv-overvågning en forskydning i kriminaliteten, en effektspredning eller begge dele.

Forklaringer og fortolkninger:

Forskellen på resultaterne i henholdsvis Storbritannien og Nordamerika kan for det første skyldes, at opfølgingsperioden generelt var kortere i Nordamerika end i Storbritannien (6,9 måneder og 17,7 måneder). For det andet blev der i de amerikanske undersøgelser af effekten af tv-overvågning ikke benyttet andre former for tiltag, mens det var tilfældet i de britiske undersøgelser (9 ud af 14 brugte flere former for intervention, fx forbedret gadebelysning eller politipatruljer). En tredje faktor er den kulturelle kontekst. I Storbritannien er der en bred offentlig accept af og opbakning til brugen af tv-overvågning, mens dette ikke er tilfældet i de nordamerikanske samfund

Bemærkninger:

Artiklens forfattere anbefaler, at tv-overvågning og forbedret gadebelysning benyttes som kriminalpræventive midler, men at de målrettes mere snævert mod berigelseskriminalitet. En kombination af de to metoder vil muligvis give bedre resultater, men antagelig alene for kriminalitet, der er relateret til biler på parkeringsområder. Forbedret gadebelysning er en effektiv kriminalpræventiv metode, som antagelig også indebærer mindre modstand fra offentligheden end tv-overvågning.

Forfatterne peger også på andre potentielle fordele ved brugen af CCTV (end reduktion af kriminalitet), herunder den hjælp til politiets opklaringsarbejde, videooptagelserne indebærer, og den dermed forbundne øgede sandsynlighed for pågribelse af gerningsmanden.

Følgende CCTV-evalueringer indgår i denne metaanalyse:

Bycentre:

Brown, Ben (1995): CCTV in Town Centres: Three Case Studies. Crime Prevention Series Paper, No. 68. London: Home Office

Short, Emma & Ditton, Jason (1996): Does Closed Circuit Television Prevent Crime? An Evaluation of the Use of CCTV-surveillance Camaras in Airdrie Town Centre. Edinburgh: Central Research Unit, Scottish Office

Skinns, David (1998): Doncaster CCTV Surveillance System: Second Annual Report of the Independent Evaluation. Doncaster, England: Faculty of Business and Professional Studies, Doncaster College.

Armitage, Rachel, Graham Smyth & Ken Pease (1999): Burnley CCTV evaluation. In Kate Painter and Nick Tilley (eds.): *Surveillance of Public Space: CCTV, Street Lighting and Crime Prevention*. Crime Prevention Studies, vol. 10. Monsey, N.Y.:Criminal Justice Press.

Farrington, David P., Trevor H. Bennett & Brandon C. Welsh (2004): Rigorous evaluations of the effects of CCTV on crime. Unpublished paper.

Mazerolle, Lorraine, David Hurley & Mitchell Chamlin (2002): Social behaviour in public space: An analysis of behavioural adaptations to CCTV. Security Journal 15:59-75.

Beboelsesområder: (Residential/ public housing)

Musheno, Michael C., James P. Levine & Denis J. Palumbo (1978): Television surveillance and crime prevention: Evaluating an attempt to create defensible space in public housing. Social Science Quarterly 58:647-656.

Parkeringspladser:

Poyner, Barry (1991): Situational crime prevention in two parking facilities. Security Journal 2:96-101.

Tilley, Nick (1993): Understanding Car Parks, Crime and CCTV: Evaluation Lessons from Safer Cities. Crime prevention Unit Series Paper, No. 42. London: Home Office.

Sarno, Christopher (1996): The impact of closed circuit television on crime in Sutton town centre. In Majorie Bulos & Duncan Grant (eds.): Towards a safer Sutton? CCTV One Year On. London: London: London Borough of Sutton

Offentlig transport:

Burrows, John N. (1979): The impact of closed circuit television on crime in the London Underground. In Pat Mayhew, Ronald V.G. Clarke, John N. Burrows, J. Michael Hough & Simon W.C. Winchester: Crime in Public View. Home Office Research Study, No. 49. London: Her Majesty's Stationery Office.

Webb, Barry & Gloria Laycock (1992): Reducing Crime in the London Underground: An Evaluation of Three Pilot Projects. Crime prevention Unit Series Paper, No. 30. London: Home Office

Grandmaison, Rachel & Pierre Tremblay (1997): Évaluation des effets de la télé-surveillance sur la criminalité commise dans 13 stations du Métro de Montréal. Criminologie 30:93-110

Nr. 4

Armitage, Rachel (2002): To CCTV or not to CCTV? A Review of Current Research into the Effectiveness of CCTV Systems in Reducing Crime. London: National Association for the Care and Resettlement of Offenders.

Undersøgelsessted: Antageligt kun Storbritannien.

Formål: Rapporten omhandler brugen af tv-overvågning generelt, ikke specifikt i forhold til banker. Sigtet med undersøgelsen er at informere om nyere forskning vedrørende den kriminalpræventive effekt af tv-overvågning (CCTV).

Undersøgelsen: Litteraturstudie, som inkluderer nyere forskning herunder en metaevaluering baseret på 24 undersøgelser af CCTV, der alle har et kvasi-eksperimentelt eller et eksperimentelt design. Metaevalueringen er foretaget af Welsh & Farrington, og flere af de evalueringer, der indgår i metaanalysen ovenfor (nr. 3), er også inkluderet i denne litteraturstudie.

Litteraturstudien omhandler undersøgelser af CCTV på parkeringspladser, i offentlige transportmidler, i bycentre og udlejningsejendomme. I analysen skelnes ikke mellem de to sidstnævnte kategorier.

Resultater:

På baggrund af 13 evalueringer af CCTV peges i litteraturstudien på, at CCTV har den største effekt på berigelseskriminalitet sammenlignet med personfarlig kriminalitet.

Metaanalysen:

Effekten af CCTV benævnes nedenfor som positive, når der er sket en signifikant reduktion i kriminalitetsniveauet, og omvendt – en negativ effekt – når der er sket en forøgelse af kriminalitetsniveauet. 'Ingen effekt' betegner de tilfælde, hvor der ikke forekommer nogen ændring i kriminalitetsniveauet, mens 'usikker effekt' omhandler de tilfælde, hvor beviserne er uklare.

Af de 24 evalueringer angår seks parkeringspladser, fire offentlige transportmidler, fjorten bycentre/udlejningsejendomme.

Parkeringspladser

Fire af de seks evalueringer finder, at CCTV har en positiv effekt, mens én finder en negativ effekt. Samlet set peges på en signifikant og positiv effekt af CCTV på parkeringspladser. Sammenlignet med kontrolområder blev kriminalitetsniveauet reduceret med 45 pct. på de parkeringspladser, hvor der var opsat CCTV.

Offentlige transportmidler

To af evalueringerne på dette område viser en positiv effekt, én viser ingen effekt og én en negativ effekt. Samlet set var der ikke en signifikant kriminalpræventiv effekt.

Bycentre og beboelsesejendomme

Seks af de fjorten evalueringer vedrørende CCTV i bycentre/udlejningsejendomme viser en positiv effekt, i to tilfælde vises en negativ effekt, og de resterende seks undersøgelser viser ingen eller en

usikker effekt. Metaanalysen viser, at CCTV havde en meget lille, men dog statistisk signifikant kriminalpræventiv effekt (på tre procent).

Samlet set

Det ser ud til, at CCTV ikke har nogen effekt på voldskriminalitet, mens det har en signifikant effekt på kriminalitet, der angår biler. CCTV er mest effektiv, når det bruges på parkeringspladser.

Andre resultater:

- Forskydning og nyttespredning. Her konkluderes der ikke noget samlet. Der inddrages eksempler på undersøgelser, der viser både det ene og det andet.
- Frygten for kriminalitet. Flere undersøgelser viser, at CCTV nedsætter respondenternes frygt for kriminalitet.
- Svindende effekt. I kriminalitetsforebyggende øjemed ser det ud til, at effekten af CCTV ikke er konstant. Hvis ikke opmærksomheden omkring eksistensen af CCTV vedligeholdes, kan den første tids reduktion i kriminalitet forsvinde. Flere undersøgelser viser således også, at den største reduktion i kriminalitet forekommer umiddelbart efter installation af CCTV, men før kameraerne tages i brug. Det indikerer, at den megen omtale af CCTV kan have en afskrækkende effekt.
- I modsætning hertil står dog de undersøgelser, hvor lovovertrædernes perspektiv inddrages. Disse undersøgelser viser, at lovovertrædere i de fleste tilfælde ikke lader sig afskrække af CCTV.
- CCTV synes at give det største afkast, når det benyttes sammen med andre kriminalitetsforebyggende midler, og når det er tilpasset de lokale forhold.
- Bekymring over overvågning. Befolkningen er ikke bekymrede over brugen af CCTV, men denne opfattelse kan – ifølge rapporten – muligvis ændre sig, når CCTV og andre overvågningsformer bliver mere udbredte.

Litteratur:

Armitage, Rachel, Graham Smyth & Ken Pease (1999): Burnley CCTV evaluation. In Kate Painter and Nick Tilley (eds.): *Surveillance of Public Space: CCTV, Street Lighting and Crime Prevention*. *Crime Prevention Studies*, vol. 10. Monsey, N.Y.:Criminal Justice Press.

Brown, Ben (1995): *CCTV in Town Centres: Three Case Studies*. Crime Prevention Series Paper, No. 68. London: Home Office

Butler, G. (1994): Shoplifters' Views on Security: Lessons for Crime Prevention. In Gill (ed.) (1994): *Crime at work: Studies in Security and Crime Prevention*. Perpetuity Press.

Chatteron, M.R. & Frenz, S.J. (1994): Closed Circuit Television: Its Role in Reducing Burglaries and the Fear of Crime in Sheltered Accommodation for the Elderly. *Security Journal* 5 (3).

Ditton, James (1998): Public Support for Town Centre CCTV Schemes: Myth or Reality? In Norris, Moran & Armstrong (eds.) (1998): Surveillance, Closed Circuit Television and Social Control. Ashgate.

Ditton et Al. (1999): The Effect of Closed Circuit Television Cameras on Recorded Crime Rates and Public Concern about Crime in Glasgow. The Scottish Office Central Research Unit.

Ditton, J. & Short, E. (1998): When Open Street CCTV Appears to Reduce Crime: Does it just get Displaced elsewhere? In CCTV today (5 (2))

French, P. (1996): Inside the Offender's Mind. In CCTV Today (3 (3)).

Gill, M. & Turbin, V. (1998): CCTV and Shop Theft: Towards a Realistic Evaluation. In Norris, Moran & Armstrong (eds.) (1998): Surveillance, Closed Circuit Television and Social Control. Ashgate.

Honess, T. & Charman, E. (1992): Closed Circuit Television in Public Places. Police Research Group Crime Prevention Unit Series Paper No. 35. HMSO.

Mahalingham, V. (1996): Sutton Town Centre Public Perception Survey. In Majorie Bulos & Duncan Grant (eds.): Towards a safer Sutton? CCTV One Year On. London Borough of Sutton

Norris, C. & Armstrong, G. (1999): CCTV and The Social Structuring of Surveillance. In Painter & Tilley (1999): Surveillance of Public Space: CCTV, Street Lighting and Crime Prevention. Criminal Justice Press.

Painter, K. (2001): Paper presented at Ensuring the Effectiveness of CCTV conference , London., December 2001.

Painter, K. & Tilley, N (1999): Surveillance of Public Space: CCTV, Street Lighting and Crime Prevention. Criminal Justice Press.

Poyner, B. (1992): Situational Crime Prevention in Two Parking Facilities. In R.V. Clarke (ed.): Situational Crime Prevention: Successful Case Studies. New York: Harrow and Heston

Poyner, B. (1992): Video Cameras and Bus Vandalism. In R.V. Clarke (ed.): Situational Crime Prevention: Successful Case Studies. New York: Harrow and Heston

Sarno, Christopher (1996): The impact of closed circuit television on crime in Sutton town centre. In Majorie Bulos & Duncan Grant (eds.): Towards a safer Sutton? CCTV One Year On. London: London Borough of Sutton

Short, Emma & Ditton, Jason (1996): Does Closed Circuit Television Prevent Crime? An Evaluation of the Use of CCTV-surveillance Cameras in Airdrie Town Centre. Edinburgh: Central Research Unit, Scottish Office

Skinns, David (1998): Crime Reduction, Diffusion and Displacement: Evaluating the effectiveness of CCTV. In Norris, Moran & Armstrong (eds.) (1998): Surveillance, Closed Circuit Television and Social Control. Ashgate.

Squires, P. (1998): An Evaluation of the Ilford Town Centre CCTV Scheme. Brighton, UK, Health and Social Policy Research Centre, University of Brighton.

Tilley, Nick (1993): Understanding Car Parks, Crime and CCTV: Evaluation Lessons from Safer Cities. Crime prevention Unit Series Paper, No. 42. London: Home Office.

Webb, Barry & Gloria Laycock (1992): Reducing Crime in the London Underground: An Evaluation of Three Pilot Projects. Crime prevention Unit Series Paper, No. 30. London: Home Office

Welsh, Brandon C. & Farrington, David P. (2002): Crime Prevention Effects of Closed Circuit Television: A Systematic Review. Home Office Research Study 252, 2002, London.

Nr. 5

Poyner, Barry (1993): *What Works in Crime Prevention: An Overview of Evaluations*. In Ronald V. Clarke (ed.) (1993): *Crime Prevention Studies*, Vol. 1, Monsey, N.Y.: Criminal Justice Press

Undersøgelsessted: De undersøgelser, der indgår i denne rapport, finder hovedsageligt sted i England og USA.

Formål: At få et samlet overblik over hvilke initiativer der virker kriminalitetsforebyggende. Til dette formål er 122 projekter, som alle angår kriminalitetsforebyggelse, blevet indsamlet og analyseret. Analysen omhandler også effekten af CCTV i forhold til røverier, men ikke specielt bankrøverier.

Undersøgelsen: Litteraturstudie, hvor de undersøgelser, der er omfattet, er valgt ud fra to kriterier. Dels skal de angå kriminalprævention, og dels skal de omfatte en effektevaluering. Der stilles ikke krav om art af design, men resultaterne relateres til undersøgelsens gyldighed. CCTV er omtalt i 9 af undersøgelseerne. Det er alene resultaterne af disse, der her omtales.

Resultater:

Tiltagens kriminalpræventive effekt klassificeres ud fra følgende skala:

1. Evalueringerne giver rimeligt sikre beviser på en reduktion i kriminaliteten (værdi 2+),
2. Der er fundet en reduktion i kriminaliteten, men der er tvivl om resultaternes validitet (værdi 1+),
3. Ingen kriminalitetsreducerende effekt (værdi 0),
4. Kriminaliteten er øget (værdi -1).

Placeringen på skalaen sker ud fra et beregnet gennemsnit på baggrund af ovenstående værdier. Der gøres opmærksom på, at gennemsnittet alene kan bruges som et fingerpeg.

I en samlet vurdering bliver syv af de ni CCTV projekter placeret i kategori 1 (værdi +2), én bliver placeret i kategori 3 (værdi 0) og den sidste i kategori 4 (værdi -1).

Nogle af de ni CCTV-projekter angår mere en én kriminalitetstype. To CCTV-projekter, der angår *indbrudstyveri*, er placeret henholdsvis i kategori 1 (værdi +2) og kategori 4 (værdi -1). I relation til *butikstyveri* indgår der én undersøgelse, som er placeret i kategori 3 (værdi 0). To ud af tre CCTV-projekter, der angår *bilrelateret kriminalitet*, er placeret i en kategori 1 (værdi +2), mens den sidste er placeret i en kategori 2 (værdi +1). Effekten af CCTV på *røveri* er målt i fem projekter. Tre af disse bliver placeret i kategori 1 (værdi +2), og de resterende to bliver placeret i kategori 3 (værdi 0). Det højeste gennemsnit for CCTV (1.67) angår således bilrelateret kriminalitet.

Bemærkninger:

De røverier, evalueringerne omhandler, er antagelig først og fremmest gaderøverier. Der nævnes intet specifikt om bankrøverier.

Nr. 6

Austin, Claire (1988): The Prevention of Robbery at Building Society Branches. Crime Prevention Unit. Paper 14. Home Office. London 1988

Undersøgelsessted: Storbritannien og Nordirland.

Undersøgelsestidspunkt: Inkluderer tre undersøgelser, der dækker perioden 1981-1985.

Formål: At undersøge bankrøveriers omfang og karakter samt effektiviteten af forskellige tiltag angående forebyggelse af røverier. Desuden undersøges de ansattes syn på, hvordan røverier af banker og sparekasser kan forebygges.

Undersøgelsen: Rapporten omhandler tre undersøgelser, som alle har et non-eksperimentelt design. Én af undersøgelseerne er baseret på oplysninger om røverier over en femårig periode fra The Building Societies Association, som på daværende tidspunkt dækkede 76 pct. af det samlede netværk af bankfilialer i Storbritannien og Nordirland, mens de to andre angår røverier begået i 60 udvalgte filialer. Disse var karakteriseret ved i 1985 enten at have været udsat for et succesfuldt røveri (n=20), forsøg på røveri (n=20) eller ikke at have været udsat for røveri (n=20).

Resultater:

Karakteren af bankrøverier

Undersøgelsen, der vedrører udviklingen i røverier over en femårig periode, viser, at hyppigheden og typen af røveri mod bankerne varierer geografisk. For alene London ses, at de fleste røverier har været succesfulde, men at der er sket en væsentlig stigning i antallet af mislykkede røverier. Tab ved røverier beløb sig til mellem 1.000 £ og 10.000 £. De fleste røverier involverer skydevåben. Endvidere ses der en markant stigning i antallet af røverier i 1982, som igen reduceres kraftigt i 1983. Røvernes brug af maskering ændrer sig i perioden, idet hovedparten af røverne ikke brugte forklædning i 1981, mens det omvendte var gældende i 1983. Herefter vendte billedet sig endnu en gang, således at flertallet af røvere ikke benyttede maskering ved røverier i 1985.

Sikkerhedsfaktorer

En evaluering af betydningen af sikkerhedstiltag inkluderer følgende sikkerhedsfaktorer:

- *Design*: Sikkerhedsskærme, skudsikre sikkerhedsskærme, kameraer, alarmer, pengeskabe, pengeskabe med tidsindstillet lås, kassens synlighed fra gaden
- *Karakteristika ved betjening*: Alder, køn, antal personale.

Andre faktorer der kan have betydning for om røveriet lykkes eller ej:

- *Forhold relateret til røveriet*: Antal af tilstedeværende i banken, bevæbnet røver, forklædt røver

Undersøgelsen viser, at karakteren af sikkerhedsskærmen samt antallet af øvrige tilstedeværende er afgørende for, om røveriet bliver succesfuldt eller ej. Der, hvor der var en skudsikker sikkerhedsskærm, var 19 af 26 røverier (73 pct.) mislykkede, mens antallet af mislykkede faldt til 7 pct. i de tilfælde, hvor der var skærme, som ikke var skudsikre. Ligeledes var antallet af mislykkede røverier størst i de tilfælde, hvor der ikke var kunder eller andre til stede i lokalet: 18 af 20 (90 pct.) mislykkede røverier fandt sted i et ellers tomt rum mod 11 af de 20 succesfulde røverier (55 pct.).

Undersøgelsen viser videre, at røvere helst undgår tidspunkter og steder, hvor kontrollen er stor. I rapporten anbefales sikkerhedsforanstaltninger, der kan bidrage til denne kontrol, men samtidig anbefales at brugen og omtalen af disse dog overvejes: Omtalen kan både tænkes at virke afskrækkende på røvere, men kan måske også betyde, at de tager deres forholdsregler ved at være maskeret (hvor der er kameraer) eller ved at tage gidsler (hvor der er skudsikre skærme).

De ansattes opfattelse af kameraovervågning

I en tredje evaluering bliver ansatte interviewet om, hvorvidt de følte, at sikkerhedstiltagene gav beskyttelse, medførte øget sårbarhed eller ingen forskel gjorde. Mere end halvdelen (56 pct.) betragtede først og fremmest kameraer som en hjælp til pågribelse af lovovertræderen (både ved røveri og ved svindel ved kassen), mens mindre end en fjerdedel (22 pct.) opfattede kameraer som et middel til at afskrække røvere fra at begå røveri.

Forklaringer og fortolkninger:

Nedgangen i antallet af succesfulde røverier i 1983 tilskrives en specialiseret enhed under politiet, som blev oprettet til at bekæmpe det stigende antal væbnede røverier. Årsagen til stigningen i brug af forklædning i 1982-1983 kan skyldes vækst i brug af overvågningskameraer i samme periode, mens der ikke gives noget svar på, hvorfor brug af forklædning reduceres i 1985.

Årsagen til, at skudsikre sikkerhedsskærme og antallet af øvrige tilstedeværende er af betydning for, om røveriets lykkes eller ej, skyldes, at personalet er instrueret i at forlade disken i de tilfælde, hvor der ikke er nogen risiko for dem selv (beskyttet af skudsikker skærm) eller for andre (ingen kunder m.v.).

Bemærkninger:

Der henvises videre til en rapport fra Storbritannien fra 1986, som slår fast, at kameraerne ikke virker afskrækkende, men at de har en større betydning for politiets opklaringsarbejde, idet vidners forklaring kan være vage og inkonsistente. Det bemærkes i rapporten, at kameraernes præventive potentiale måske vil øge, hvis der blev gjort mere ud af omtalen af, at de var blevet installeret, og at de medvirkede til identifikationen af lovovertræderen.

Nr. 7

Winge, Stig (2001): Politiets fjernsynsovervågning ved Oslo Sentralstasjon – En evaluering av kameraernes effekt på kriminalitet og ordensproblemer. Politihøgskolen, Oslo, 2001.

Undersøgelsessted: Oslo, hovedsageligt i området omkring Sentralstasjonen og Karl Johan gate.

Undersøgelsestidspunkt: 1997-2001.

Formål: At evaluere den præventive effekt af overvågningskameraerne på kriminalitet og ordensproblemer. Andre og mere sekundære mål er kameraernes betydning for til politiets opklaringsarbejde, folks tryghedsfølelse m.m. Overvågningskameraernes betydning specifikt i forhold til bankrøverier indgår ikke i denne evaluering.

Undersøgelsen: Undersøgelsen har et kvasi-eksperimentelt design og er baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt virksomhedsledere i det overvågede område, en statistik over registrerede hændelser baseret på alle meldinger til centralen i Oslo politidistrikt, anmeldelsesstatistik for området, uddrag af sager fra kameraoperatørernes logbog og samtaler med kameraoperatører og ledere for projektet.

I relation til statistik over registrerede hændelser er udviklingen i området blevet sammenlignet med et kontrolområde for at se, om en eventuel ændring skyldes en generel ændring i Oslo centrum. Endvidere er udviklingen i sidegaderne til det overvågede område blevet fulgt for at se, om tv-overvågningen indebærer en forskydning af kriminaliteten. Resten af politikredsen fungerede som kontrolområde i relation til antallet af anmeldelser.

Indsatsen: Opsætning af overvågningskameraer på gaderne i det centrale Oslo samt på hovedbanegården. Kameraoptagelserne overvåges permanent.

Indsatsperiode: Kameraerne installeredes den 29. november 1999.

Opfølgingsperioden:

Undersøgelse af registrerede hændelser inkluderer perioden fra 12 måneder før til 12 måneder efter opsætning af kameraerne. Antallet af anmeldelser er blevet registreret 23 måneder før og 15 måneder efter installation af kameraer. Der er gennemført en spørgeskemaundersøgelse inden installation af kameraerne og to efter, henholdsvis et halvt og halvandet år efter opsætning af kameraer.

Resultater:

Politiregistrerede hændelser

Antallet af registrerede hændelser (lovovertrædelser og ordensproblemer) øgede med 35,4 pct. i det overvågede område efter opsætning af kameraer. Til sammenligning skete der en øgning på 2,8 pct. i samme periode i kontrolområdet, og i det område, hvor der kontrolleredes for en kriminalitetsforskydende effekt, skete en stigning på 0,7 pct.. Der skete også en stigning i antallet af egentlige lovovertrædelser, som politiet registrerede (uden anmeldelse). Specielt kriminalitet, som politiet arbejder proaktivt med, såsom narkotikaforbrydelser, blev i højere grad opdaget.

Antallet af anmeldelser (fra ofre/borgere)

Når det gælder narkotikaforbrydelser og tyveri er der ikke signifikant forskel på antallet af anmeldelser før og efter installation af tv-overvågning, og udviklingen i antallet af forbrydelser mod liv og legeme viser ikke nogen entydig tendens. Antallet anmeldelser af tyverier fra og af biler samt cykeltyverier er derimod mindsket signifikant efter kameraernes opsætning.

Spørgeskemaundersøgelse

Det ser ikke ud til, at overvågningskameraerne har haft nogen stor effekt på respondenternes opfattelse af diverse problemer i området.

Samlet

Når alle dataene vurderes samlet tyder resultaterne på, at overvågningskameraerne ikke har haft nogen massiv effekt på kriminaliteten og på omfanget af ordensproblemerne. Mindskningen i antallet af anmeldelser fra befolkningen tyder på, at tv-overvågningen har haft en vis effekt i relation til cykeltyveri. Det er endvidere sandsynligt, at tv-overvågningen bidrager til øgning i antallet af registrerede hændelser.

Forklaringer og fortolkninger:

Politiregistrerede hændelser

Den store stigning i antallet hændelser, registreret af politiet, forklares med, at overvågningskameraerne betyder, at flere hændelser opdages. Kameraerne er registreret som 'anmelder' i 217 tilfælde og har yderligere registreret 106 andre former for hændelser, hvilket udgør en betragtelig del af stigningen. Samtidig tyder dataene på, at det ikke alene er opsætningen af kameraer, der forklarer øgningen i registrerede hændelser, men politiets aktivitet i det tv-overvågede område er samtidig øget.

Antallet af anmeldelser

Reduktionen i antallet af tyverier af og fra biler kan skyldes, at der i samme periode er blevet færre parkeringspladser i området, og det konkluderes derfor, at det er tvivlsomt, om mindskningen i den bilrelaterede kriminalitet skyldes overvågningskameraerne.

Bemærkninger:

Det er et problem ved undersøgelsen af udviklingen i antallet af anmeldelser, at der ikke skelnes mellem lovovertrædelser, der sker inden- og udendørs, hvilket gør dataene mindre præcise.

På baggrund af også andre evalueringer konkluderes i rapporten, at tv-overvågning er mest effektiv:

- på steder hvor kriminaliteten som udgangspunkt er høj,
- i områder hvor den 'naturlige' overvågning er lav, dvs. uoverskuelige områder, dårlig belysning og få mennesker,
- når den angår ejendomsforbrydelser frem for voldsforbrydelser. Dette kan forklares ud fra 'rational choice'-perspektivet.

Nr. 8

Maree, Alice (1999): Bank Robbery in South Africa: The Crime and the Criminal. Security-Journal, 12, (2), pp. 53-61, 1999.

Undersøgelsessted: Sydafrika

Undersøgelsestidspunkt: 1995

Formål: At opnå større viden om de forskellige faser i et bankrøveri: Planlægningsfasen, udførelsesfasen, bortskaffelsesfasen og den fornyede overvejelsesfase.

Undersøgelsen: Interviewundersøgelse med 28 personer, der er dømt for bankrøveri i Sydafrika.

Resultater:

Røverne har foretaget en del planlægning inden røveriet. Planlægningen inkluderer blandt andet udvælgelse af målet, hvor nogle af røverne foretrækker en speciel bank eller et specielt geografisk område. Præferencer i relation til en bestemt bank er baseret på den enkelte bankrøvers opfattelse af sikkerhedsforanstaltninger, placeringen, størrelsen og bankens design. Alle de interviewede bankrøvere tilkendegav vigtigheden af en flugtvej ved måludvælgelsen.

Der er ingen enighed om effekten af sikkerhedsforanstaltninger i planlægningsfasen. På tidspunktet, hvor disse interviews er foretaget, havde de fleste banker begrænsede sikkerhedsforanstaltninger. I hvilken grad, de forskellige sikkerhedsforanstaltninger har en afskrækkende virkning, varierer fra bankrøver til bankrøver (Samme konklusion om sikkerhedsforanstaltningernes afskrækkende effekt findes i en undersøgelse af Echols om bankrøveri i Texas, jf. Echols, J.R. (1994) Bank Robbery in the '90s. *Texas Banking*. Vol. 83, No. 1, p. 19). Nogle af røverne undgik banker med vagter, og mens overvågningskamera afskrækkede nogle, fik det andre til blot at bruge maskering.

Nr. 9

Clarke, R., S. Field & G. McGrath: Target Hardening of Banks in Australia and Displacement of Robberies. In *Security Journal*, 1991, Vol. 2 (p. 84-90).

Undersøgelsessted: Australien.

Formål: At undersøge hvorvidt forbedringer i sikkerhedsforanstaltninger indebærer en forskydning af kriminaliteten. Da artiklen indeholder et afsnit om relationen mellem bankrøverier og forbedringer i sikkerheden, er den inkluderet i denne oversigt.

Undersøgelsen: Non-eksperimentelt design. Undersøgelsen er baseret på data fra politiet fra perioden 1979-1989.

Indsatsen: Siden 60'erne har bankerne i Australien øget deres sikkerhedsforanstaltninger. I perioden 1969-1975 blev foto-overvågningskameraer, forbedrede alarmsystemer samt information til personalet bredt introduceret (jf. Weston 1989). Banker har endvidere i stigende grad gjort brug af vagter, farvepatroner og låse med indbygget forsinkelse. Umiddelbart inden undersøgelsens gennemførelse blev skudsikre skærme installeret.

Resultater:

Antallet af bankrøverier i Australien, specielt i staterne New South Wales og Victoria, er reduceret kraftigt efter 1987. Det er meget usikkert, om denne reduktion i antallet af bankrøverier skyldes de forøgede sikkerhedsforanstaltninger. En anden og mere sandsynlig hypotese er, ifølge denne undersøgelse, at udviklingen skyldes, at politiet har fanget nogle af de røvere, som har mange røverier på samvittigheden.

Der er derimod mere sikre resultater vedr. overvågningskameraers betydning for politiets opklaringsarbejde. I rapporten nævnes, at kameraerne gav brugbare billeder til politiets opklaringsarbejde i omkring 80 pct. af røverierne i 1987 (jf. Marsden 1989). I henhold til politiet spiller overvågningskameraerne en væsentlig rolle for identifikationen af røveren (jf. Delianis 1978). Desuden har kameraerne medvirket til opklaringen af knap en fjerdedel af de opklarede røverier (Baumer & Carrington 1986).

Der er ikke noget, der tyder på, at ovennævnte store reduktion i bankrøverier i visse områder af Australien har medført en forskydning af bankrøverier til andre områder eller til andre former for røveri.

Litteraturhenvisninger:

Baumer, T.L. & Carrington, M. D. (1986). *The robbery of financial institutions*. Washington DC: National Institute og Justice.

Delianis, P. (1978): Armed robbery in Australia – Its nature and extent. In D. Biles (Ed.) *Armed robbery in Australia*. Canberra: Australia Institute of Criminology.

Marsden, J. (1989). Bank robbery in Australia. In D. Challenger (ed.) *Armed robbery in Australia*. Canberra: Australia Institute of Criminology.

Weston, B. (1989): Keeping one step ahead. In D. Challinger (ed.) *Armed robbery in Australia*. Canberra: Australia Institute of Criminology.

Nr. 10

Det Kriminalpræventive Råd (2005): Tv-overvågning – Fakta om tv-overvågning i Danmark. Holbæk Express, 2005.

Undersøgelsessted: Danmark.

Undersøgelsestidspunkt: Der er foretaget undersøgelse af befolkningens holdning til tv-overvågning i 1999 og igen i 2004.

Formål: Formålet med denne artikelsamling er at undersøge, hvor og hvornår tv-overvågning har en kriminalpræventiv effekt. Der fokuseres på både fordele og ulemper ved tv-overvågning.

Undersøgelsen: Ud over befolkningsundersøgelserne refereres til diverse evalueringer.

Resultater:

Befolkningsundersøgelsen viser overordnet set en positiv holdning til tv-overvågning, hvilket underbygges af tidligere danske og af udenlandske undersøgelser. Antagelsen hos de fleste er, at 'tv-overvågning opfattes som en nødvendighed, og hvis man har rent mel i posen, har man intet at frygte'. Et af de steder, hvor befolkningen er skeptisk over for at have tv-overvågning, er på arbejdspladserne.

Mere specifikt viser undersøgelsen fra 2004, at 97 pct. af danskerne er positivt indstillet over for tv-overvågning. De fleste er positive, fordi de mener, at tv-overvågning forebygger kriminalitet. For mange, særligt kvinder, er tv-overvågning også – eller måske netop derfor – med til at skabe trykthed.

Der er ingen forbehold, når det gælder overvågning på offentligt tilgængelige steder som fx banker og posthuse (92 pct. er positivt stemt over for tv-overvågning i banker og posthuse, og 84 pct. er positivt stemt over for tv-overvågning uden for banker og posthuse – de to områder, hvor andelen, der er positivt stemt, er størst – men langt størstedelen (90 pct.) sætter dog pris på, at der skiltes med brugen af tv-overvågning.

Der er dog også en vis skepsis, som især er udbredt blandt folk med de længste uddannelser. Alder er også af betydning: De ældre er typisk mere positive end de yngre. Bekymringen gælder privatlivets fred og misbrug af optagelserne. Frygt for et 'overvågnings-samfund' er også en mulig forklaring på skepsis.

Som den primære årsag til at være positiv indstillet over for tv-overvågning angiver halvdelen (49 pct.) overvågningens formodede kriminalpræventive effekt, mens godt en fjerdedel (28 pct.) nævner øget trykthed som primære årsag. 17 pct. angiver som primære årsag, at overvågningen styrker politiets opklaringsarbejde.

Godt 60 pct. af befolkningen mener, det er godt, at private virksomheder og butikker må foretage udendørs tv-overvågning af deres eget område, mens knap en femtedel (18 pct.) er uenige heri. Mere end halvdelen (55 pct.) synes, at private virksomheder og butikker bør søge om særlig tilladelse for at overvåge på eget udendørs område, mens mere end en fjerdedel er uenige heri (27 pct.). Halvdelen af befolkningen mener, at private virksomheder og butikker bør have lov til at optage og

gemme optagelser af udendørs tv-overvågning af deres eget område, fx indgange, facader og parkeringspladser, mens 30 pct. er uenige i dette. Andelen af modstandere er større end andelen, der er positivt indstillet – henholdsvis 42 og 39 pct. – når det angår spørgsmålet om, hvorvidt private virksomheder og butikker bør have lov til at tv-overvåge og gemme optagelser af offentlige områder umiddelbart uden for deres eget, fx tv-overvågning af fortovsareal.

Forklaringer og fortolkninger:

I rapporten fremhæves, at tv-overvågningens betydning i forhold til at skabe tryghed hos især kvinder ofte er baseret på en fejlslagen opfattelse, idet tv-overvågning har størst effekt over for tyveri og ikke nogen præventiv effekt, når det drejer sig om personfarlig kriminalitet, som er den type af kriminalitet, kvinder oftest frygter. Ligeledes kan tv-overvågning betyde, at man fralægger sig ansvaret ved ikke at hjælpe til i en situation, fordi man har en opfattelse af, at kameraet indebærer, at der automatisk kommer hjælp.

Videre siges i rapporten, at videooptagelser kan være et væsentligt og stærkt efterforskningsredskab for politiet og desuden et væsentligt bidrag til anklagemyndighedens beviser mod de tiltalte ved sagens behandling i retten.

Tv-overvågning kan ifølge rapporten have en kriminalpræventiv effekt:

- *hvis* tv-overvågningen er effektiv med hensyn til at identificere forbrydelser, når de bliver begået, og/eller til at identificere eftersøgte forbrydere, og
 - *hvis* forbrydere er klar over dette og klar over, at der er overvågningskameraer til stede, og
 - *hvis* forbrydere tilstræber ikke at blive fanget
 - *hvis* forbrydere er rationelt tænkende
- men det kan samtidig indebære, at kriminaliteten flytter andre steder hen.

I rapporten siges endelig, at tv-overvågning kan bruges til at forebygge og opklare nogle typer forbrydelser begået af nogle forbrydere. Tv-overvågning bør ikke stå alene som præventivt tiltag, men kan være en del af en samlet løsning til at forebygge kriminalitet.

På baggrund af erfaringer fra England påpeges, at tv-overvågning kan være en god idé, når der er tale om afgrænsede rum, hvor folks motiv og mål lettere kan bestemmes.

Nr. 11

Nieto, Marcus (1997): Public Video Surveillance: Is It an Effective Crime Prevention Tool? Sacramento: California Research Bureau, California State Library, 1997.

Undersøgelsessted: USA.

Formål: Sammenfatning af erfaringer vedrørende brugen af CCTV i både private og offentlige virksomheder, herunder banker, i relation til bekæmpelse og forebyggelse af kriminalitet.

Undersøgelsen: Litteraturstudie.

Resultater:

I denne rapport sondres mellem aktiv og passiv overvågning. Aktiv overvågning indbefatter i modsætning til den passive form, at personalet permanent følger overvågningen via en skærm. Den passive overvågning inkluderer optagelse på videobånd. De to overvågningsformer kan benyttes kombineret.

I USA har man anvendt CCTV i banker siden begyndelsen af 1960'erne. Af teknologiske årsager var brugen af CCTV i starten begrænset til passiv overvågning, og kvaliteten af billederne fra overvågningen var for ringe til, at de kunne anvendes som bevismateriale.

I en undersøgelse fra 1995 er personer fra Washington statsfængsel, som er dømt for væbnet røveri, blevet bedt om at angive de faktorer, som kunne afskrække dem fra at begå røveri, i prioriteret orden. Forekomsten af kameraovervågning (uden optagelse) blev placeret på 10. pladsen, mens videooptagelse blev placeret på en 11. plads ud af 11 mulige. I 1985 blev en anden gruppe røvere bedt om på tilsvarende måde at angive rækkefølgen af effektive præventive midler, og her blev kameraer (uden optagelse) og videoovervågning også lavt placeret (på henholdsvis 9. og 11. pladsen ud af 11 mulige). Begge år er det udsigten til en ringe gevinst og en dårlig flugtrute, der angives som de vigtigste afskrækkende faktorer.

I modsætning til disse resultater viser en amerikansk undersøgelse fra 1991, at CCTV virker afskrækkende på butiksrøvere. 81 butikker blev undersøgt et år før og et år efter installationen af CCTV, og antallet af røverier var efter et år reduceret med 53 pct.. Det bemærkes dog her, at der kræves data fra en længere tidsperiode for at opnå en tilfredsstillende evaluering.

Rapporten inddrager forskellige erfaringer med anvendelsen af CCTV i 16 byer i USA. Samlet vurderet indeholder rapporten ikke entydige resultater i relation til CCTV's afskrækkende effekt, men der konkluderes dog, at CCTV er virkningsfuld i relation til at reducere og forebygge kriminalitet, og at det er en hjælp i bevisførelsen.

Erfaringer fra andre lande:

I Canada blev 70 pct. af alle bankrøverier i 1995 optaget af overvågningskameraer. Det er afgørende for kameraernes effekt er, om overvågningen er aktiv eller passiv. Flere canadiske undersøgelser viser, at overvågning, der ikke inkluderer en overvågningskærm, er et af de mindst effektive afskrækkende midler i relation til røveri mod bl.a. banker.

Nr. 12

Eck, John E. (2002): Preventing crime at places. In Lawrence W. Sherman, David P. Farrington, Brandon C. Welsh & Doris Layton MacKenzie (eds.): Evidence-Based Crime Prevention. New York: Routledge, 2002.

Undersøgelsessted: USA, Schweiz, England og Australien

Formål: At undersøge effekten af kriminalpræventive tiltag, der vedrører forskellige typer af offentligt tilgængelige områder og pladser. I rapporten siges indledningsvis, at nogle få områder er udsat for meget kriminalitet, mens de fleste andre går fri. Dette tyder på, at de fleste områder har karakteristika, der forebygger kriminalitet, mens det omvendte gør sig gældende for de få, kriminalitetsplagede områder.

Undersøgelsen: Litteraturstudie. Kun undersøgelser, som har et eksperimentelt eller kvasi-eksperimentelt design, er inkluderet.

Resultater:

Røverier mod nærbutikker

Undersøgelser om dette emne giver ingen entydige resultater. En undersøgelse, foretaget af Crow & Erickson (1984), viser ingen signifikant effekt af overvågningskameraer, mens en anden evaluering (foretaget af Association of Convenience Stores, 1994) af CCTVs effekt viser en nedgang på 15 pct. i antallet af røverier over en 2-årig periode. Eck påpeger, at sandsynligheden for at opnå en positiv kriminalpræventiv effekt er relateret til butikernes risiko for at blive udsat for røverier. Er risikoen lav, vil præventive tiltag næppe ændre herved, mens der er større sandsynlighed for, at kriminalpræventive tiltag vil have en effekt over for butikker med en stor risiko for røverier.

Røverier mod andre former for detailbutikker

I Leicester i England kontaktede politiet de butikker, der var udsat for mange røverier, og anbragte her diverse kriminalpræventive teknikker heriblandt 'silent alarms', skjult CCTV og 'næralarmer' (proximity alarms). Der er blevet foretaget to evalueringer af disse tiltag, som begge finder en reduktion i kriminaliteten på ca. 25 pct. (Taylor (1999), Tilley & Hopkins (1998)).

Butikstyveri

To tiltag mod butikstyveri, elektronisk varesikring ('electronic article surveillance') og 'farvesikringer' (som ødelægger varen, hvis denne fjernes fra butikken uden betaling), er ofte blevet evalueret, mens brugen af CCTV i relation til butikstyveri ikke har fået meget opmærksomhed.

Evalueringer af elektronisk varesikring, herunder påsætning af sikringer, som kun kan fjernes ved betaling, viser, at effekten varierer fra minimum 32 pct. reduktion i antallet af butikstyverier og helt op til 93 pct. (Farrington et al. 1993). Elektronisk varesikring giver en større effekt, end tilstedeværelse af sikkerhedsvagter gør. Med undtagelse af Farrington et al. oplyses dog ikke i de øvrige evalueringer om, hvorvidt resultaterne er statistisk holdbare.

Evalueringer af farvesikringer viser en reduktion i antallet af butikstyverier på henholdsvis 14 pct. og 47 pct. (DiLonardo & Clarke 1996) De to evalueringer på dette område benytter imidlertid svage evalueringdesign, hvilket gør resultaterne usikre.

En undersøgelse af den kriminalpræventive effekt af CCTV i butikker (Beck & Willis 1999) opdeler brugen heraf i tre niveauer: Højt niveau, som kræver forekomst af flere kameraer, permanent overvågning af optagelserne, skærme ved alle offentlige indgange og optagelse af video. Et mellemniveau, som adskiller sig fra det høje niveau ved kun sporadisk at have overvågning af optagelserne. Det lave niveau omfatter de tilfælde, hvor flere af kameraerne ikke er ægte, og hvor der ikke sker overvågning af optagelser. Tre butikker fik installeret det høje niveau, mens seks butikker fik installeret mellemniveauet og endnu seks det lave niveau. Reduktionen i tyverier blev målt ud fra en opgørelse af lagerlisten før installationen af CCTV og henholdsvis tre og seks måneder efter. Efter tre måneder viser undersøgelsen en reduktion i antallet af tyverier på henholdsvis 40 pct. (højt niveau), 17 pct. (mellem niveau) og 20 pct. (lavt niveau), og efter seks måneder var reduktionen i antallet af tyverier for CCTV på det høje niveau faldet til 26 pct., steget til 32 pct. for mellemniveauet og reduceret til 9 pct. for det lave niveau. Disse resultater indikerer, at CCTV kan have en effekt på butikstyveri, men at overvågning af optagelserne er væsentligt for at opnå en betydningsfuld effekt.

Banker, spillelokaler og posthuse

En undersøgelse af 236 banker i Philadelphia viser, at brug af sikkerhedsvagt havde en effekt på antallet af røverier, mens beskyttelsesskærme og kameraer ikke gav nogen effekt (Hannan 1982). Denne undersøgelses evalueringsdesign er dog ikke robust, hvilket gør dens resultater usikre. En evaluering af mere end 300 schweiziske banker (Grandjean 1990) viser derimod en effekt af beskyttelsesskærme (om de er skudsikre, er uvist), idet banker, der havde sådanne skærme, blev udsat for 52 pct. færre røverier end banker uden skærme. Yderligere en evaluering (Eckblom 1987, 1988) viser, at skudsikre skærme reducerer antallet af røverier med mellem 55 pct. og 65 pct..

Eck konkluderer, på baggrund af også andre, men usikre evalueringer, at der ikke er sikker viden om, hvad der virker præventivt i relation til røverier mod banker, spillelokaler og posthuse, fordi de benyttede metoder i evalueringerne er for dårlige. De inkluderede undersøgelser peger dog på, at sikkerhedsvagter, skudsikre skærme og 'sikrede' kontanter kan have en effekt.

Samlet konklusion:

I en opsummering af de forskellige tiltags effekt – hvor der er en opdeling mellem tiltag, der virker, tiltag, der ikke virker, og tiltag, der er lovende – bliver CCTV placeret i den sidste kategori, hvilket skyldes, at der ikke er tilstrækkeligt mange videnskabeligt sikre evalueringer på området, men at der dog er tendenser i retning af en præventiv effekt ved brug af tv-overvågning.

Litteraturhenvisninger:

Beck & Willis (1999): Context-specific measures of CCTV effectiveness in the retailsector. In Painter & Tilley (eds.): Surveillance of public space: CCTV, street lighting and crime prevention (vol. 10). Monsey, NY: Criminal Justice Press.

Crow & Erickson (1984): Camaras and silent alarms: A study of their effectiveness as a robbery deterrent. Jackson Hole, WY: Athena Research Corporation.

DiLonardo & Clarke (1996): Reducing the rewards of shoplifting: An evaluation of ink tags. In Security Journal (7).

Eckblom (1987): Preventing robberies at sub-post offices: An evaluation of a security initiative (Vol. 9). London, Home Office.

Eckblom (1988): Preventing post office robberies in London: Effects and side effects. In Journal of Security Administration (11)

Farrington et al. (1993): An experiment on the prevention of shoplifting. In Clarke (ed.): Crime prevention studies (Vol. 1). Monsey, NY: Criminal Justice Press.

Grandjean (1990): Bank robberies and physical security in Switzerland: A case study of the escalation and displacement phenomena. In Security Journal (1).

Hannan (1982): Bank robberies and bank security precautions. In Journal of Legal Studies (11)

Taylor (1999): Using repeat victimization to counter commercial burglary: The Leicester experience. Security Journal, 12 (1).

Tilley & Hopkins (1998): Business as usual: An evaluation of the small business and crime initiative (Vol. 95). London, Home Office.

Nr. 13

Shapland, Joanna (1995): Preventing Retail-Sector Crimes. In Tonry, Michael & David P. Farrington (eds.): Building a Safer Society: Strategic Approaches to Crime Prevention (Crime and Justice: A Review of Research, Vol. 19, 1995). Chicago: University of Chicago Press

Undersøgelsessted: Hovedsageligt Storbritannien og USA.

Formål: At sammenfatte resultater vedrørende effekten af kriminalpræventive tiltag i forretninger, herunder tiltag mod røverier mod forretning.

Undersøgelsen: Litteraturstudie. Undersøgelsen inkluderer både evalueringer, der har et eksperimentelt, et kvasi-eksperimentelt og et non-eksperimentelt design.

Resultater:

I sin gennemgang af evalueringer, der angår forebyggelse af røverier mod forretning, omtaler Shapland den afskrækkende effekt af øget overvågning (via kameraer eller gennem tilstedeværelsen af flere ansatte). Kun en af undersøgelserne omtaler specifikt anvendelsen af overvågningskameraer. Denne undersøgelse er foretaget af Crow & Erickson (1984) og viser, at brugen af overvågningskameraer ikke har nogen særlig forebyggende effekt på røverier, men at kameraerne fik personalet til at føle sig mere sikre. Det metodiske design af Crow & Ericksons undersøgelse omtales ikke af Shapland.

Andre resultater

En interviewundersøgelse med røvere fra USA (Hunter & Jeffery 1992) viser, at procedurer omkring håndteringen af kontanter i forretninger er en væsentlig faktor, som påvirker røverne.

En anden undersøgelse fra USA (Skogan 1992) finder, at karakteristika, der er relateret til forretningen, influerer på risikoen for røveri, mens kendetegn ved det område, forretningen er placeret i, ikke påvirker. Dette modsiges af en undersøgelse fra England (Hibberd & Shapland 1993), som konkluderer, at området har større betydning end forretningstypen.

Litteraturhenvi

Clarke, Field & McGrath (1991): Se nr. 9

Crow & Erickson (1984): Camaras and silent alarms: A study of their effectiveness as a robbery deterrent. Jackson Hole, WY: Athena Research Corporation.

Grandjean (1990): Bank robberies and physical security in Switzerland: A case study of the escalation and displacement phenomena. In Security Journal (1).

Hibberd & Shapland (1993): Violent crime in small shops. London, Police Foundation.

Hunter & Jeffery (1992): Preventing convenience store robbery through environmental design. In Clarke (ed.): Situational Crime Prevention. NY, Harrow & Heston.

Skogan (1992): Personal communication, based on National Institute of Justice report: Appendix A: Study areas and survey methodology. Northwestern University.

Nr. 14

Clarke, Ronald V. (1995): *Situational Crime Prevention*. In Michael Tonry & David P. Farrington (eds.): Building a Safer Society: Strategic Approaches to Crime Prevention (Crime and Justice: A Review of Research, Vol. 19, 1995). Chicago: University of Chicago Press

Undersøgelsessted: England

Formål: Artiklen omhandler situationel kriminalprævention og har især fokus på tiltagens eventuelle kriminalitetsforskydende effekt. Som en del af de situationelle kriminalpræventive tiltag omtales CCTV. Det er kun overvågningskameraernes effekt på kriminalitet på parkeringspladser og i offentlige transportmidler, der inddrages. CCTV's effekt i relation til bankrøverier omtales ikke.

Undersøgelsen: Litteraturstudie. Der synes ikke at være sket nogen selektion baseret på metodekrav til de evalueringer, der inkluderet i denne studie.

Resultater:

I omtalen af CCTV's effekt på tyverier på parkeringspladser refereres til undersøgelser af Poyner (1991) og Tilley (1993). Poyner finder en væsentlig reduktion i tyverier (fra 92 tyverier året før installation af overvågningskamera til 31 tyverier året efter). Tilley finder en lignende effekt af CCTV, også selv om kameraerne ikke blev overvåget af personale. Ligeledes findes CCTV at have en præventiv effekt, når det anvendes i forbindelse med offentlige transportmidler. Dette gælder både overfald og tyveri i Londons Underground (Mayhew et al. 1979) og hærværk i busser i det nordlige England (Poyner 1988).

Bemærkninger:

I henhold til Clarke er der ikke tvivl om, at de forskellige kriminalitetsforebyggende teknikker har en præventiv effekt på kriminaliteten, men det påpeges, at evalueringerne ikke altid lever op til metodekravene. Der eksisterer meget få eksperimentelle design på dette område. Desuden oplyses der ikke om opfølgingsperioder, og i flere af undersøgelserne er flere kriminalpræventive tiltag iværksat samtidigt, hvilket betyder, at det er svært at udtale sig om de forskellige tiltags specifikke effekt.

Litteraturhenvi sning

Mayhew et al. (1979): Crime in public view. London, Home Office (Vol. 49).

Poyner (1988): Video cameras and bus vandalism. In Security Administration (Vol. 51)

Poyner (1991): Situational crime prevention in two car parks. In Security Journal (Vol. 2)

Tilley (1993): Understanding car parks, crime and CCTV: Evaluation lessons from safer cities. London, Home Office (Vol. 42)

Nr. 15

Feeney, Floyd (1986): Robbers as Decision-Makers. In Cornish, Derek B. & Ronald V. Clarke (eds.): The Reasoning Criminal. Rational Choice Perspectives on Offending. Springer-Verlag, New York Inc. 1986 (p. 53-71)

Undersøgelsessted: Californien

Undersøgelsestidspunkt: Interviewene blev foretaget i 1971 og 1972

Formål: At opnå større viden om røverier

Undersøgelsen: Interviewundersøgelse med 113 personer i Californien, der alle var dømt for røveri. De interviewede omfatter både voksne og unge, hvide og sorte, personer der er dømt for røveri mod forretning og mod personer m.v.

Resultater:

Mere end halvdelen af interviewpersonerne svarer, at de ikke planlagde røveriet. Røverierne virker tit impulsive og tilfældige, og mere end 60 pct. overvejede ikke forinden røveriet risikoen for at blive pågrebet. Mindre end 5 pct. svarede, at røveriet var detaljeret planlagt. I og med at røveri medfører lange fængselsstraffe, er den manglende overvejelse omkring udførelsen af røveriet overraskende.

At røverne ikke skulle planlægge deres røveri, er måske mere en påstand end et reelt forhold (forfatteren noterer her, at erfaring kan erstatte planlægning), mens den manglende bekymring for at blive pågrebet virker reel nok. Manglende planlægning og mangel på bekymring for pågribelse indebærer, at afskrækkelse er vanskelig at benytte som præventionsmiddel.

Mindre end 60 pct. angav udbyttet (penge), som den primære årsag til at foretage røveriet. Blandt andre årsager, der nævnes, er spænding (6 pct.), vrede (6 pct.), ønsket om at imponere eller hjælpe venner (6 pct.) og påvirkning af stoffer eller alkohol (6 pct.)

På baggrund af interviewene anbefales præventive tiltag, der gør det sværere at få fat i pengene, idet disse betragtes som mere effektive end de foranstaltninger, der bygger på afskrækkelse, såsom tv-overvågning.

Der findes forskel mellem dem, der røver forretninger, og dem, der røver personer, hvilket indikerer vigtigheden af et kriminalitetsspecifikt fokus i relation til forebyggelse af røverier.

De røveridømtes egne forslag til prævention bestod for de flestes vedkommende i job, jobtræning, social velfærdsprogrammer og uddannelse (37 pct.), mens 14 pct. ikke mente, at det var muligt at forhindre personer fra at begå røverier. 3 pct. svarede afskrækkelse/fokus på straffen for røveri, som præventivt tiltag.

Nr. 16

Phillips, Coretta (1999): A review of CCTV evaluations: Crime reduction effects and attitudes towards its use. In Kate Painter & Nick Tilley (eds.): Surveillance of Public Space: CCTV, Street Lighting and Crime Prevention (Crime Prevention Studies, Vol. 10, 1999). Monsey, N.Y.: Criminal Justice Press.

Undersøgelsessted: Storbritannien og USA.

Formål: At lave en samlet redegørelse vedrørende evalueringer af effektiviteten af CCTV i relation til at reducere kriminalitet, uorden/optøjer og frygten for kriminalitet. Artiklen omhandler effekten af CCTV på kriminalitet generelt og ikke specielt i relation til bankrøverier.

Undersøgelsen: Litteraturstudie, som omhandler undersøgelser både med et eksperimentalt, kvasi-eksperimentelt og et non-eksperimentelt design.

Opfølgingsperiode: Varierer (op til 27 måneder før installation og 36 måneder efter).

Resultater:

Det konkluderes samlet, at CCTV kan være et effektivt afskrækkelsesmiddel, når det gælder berigelseskriminalitet, mens resultaterne angående personfarlig kriminalitet, forbrydelser mod den offentlige orden samt frygten for kriminalitet er mere blandede. De inkluderede undersøgelser vidner om, at CCTV i relation til berigelsesforbrydelser er mere effektiv som afskrækkelse end som middel til at pågribe lovovertræderen.

Berigelseskriminalitet:

Lovende resultater:

Brown (1995): Newcastle, England, 16 kameraer der blev overvåget fra politistationen, var opsat på et område med forretninger og forlystelser. Undersøgelsesperioden: 26 måneder før og 15 måneder efter installationen af CCTV. Undersøgelsen inkluderer et kontrolområde. Berigelseskriminaliteten blev reduceret, og der blev ikke fundet bevis for forskydning af kriminaliteten, mens resultaterne vidnede om effektspredning.

Brown (1995): Kings Lynn, England, 19 kameraer der blev overvåget af sikkerhedspersonale, var opsat ved parkeringspladser og problemområder. Her blev der observeret et fald i tyveri fra bil og indbrudstyveri. Den kriminalpræventive effekt aftog dog over tid. Kriminalitetsraten før installation af kameraer var lav, hvilket gør det svært at udtale sig om forskydning af kriminaliteten. Undersøgelsesperioden er på ni måneder før og 21 måneder efter installationen af CCTV.

Short & Ditton (1996), Airdrie, Skotland, 12 kameraer, der blev betjent af civilt personale, blev installeret i centrum og omkringliggende områder. Undersøgelsesperioden er på fire år (to år henholdsvis før og efter installation af kameraerne). Antallet af registrerede lovovertrædelser reduceredes med 21 pct., og der findes ingen tegn på mindskning af effekt over tid. Visse former for berigelsesforbrydelser, fx indbrud og tyveri fra og af motorkøretøjer, blev reduceret med 48 pct.. I undersøgelsen kan der hverken påvises forskydning af kriminaliteten eller effektspredning.

Tilley (1993a): Hull, England, kameraer dækkede parkeringsfaciliteter og blev overvåget døgnet rundt fra politistationen. Ødelæggelse af biler blev reduceret med 45 pct., mens tyveri fra og af biler

blev mindsket med henholdsvis 76 pct. og 89 pct.. Undersøglesperioden var på 8 måneder før og 8 måneder efter installation af CCTV.

Poyner (1992): Cleveland, England, kameraerne er i denne undersøgelse placeret i busser, og der ses her en effekt af CCTV i form af en reduktion i hærværk mod busser. Undersøglesperioden er på 8 måneder før og 8 måneder efter installation af CCTV.

Chatteron & Frenz (1994): Beskyttede boliger, kameraer opsættes i 15 boliger, og der bliver skiltet med dette ved indgangene. Kameraerne blev ikke konstant overvåget, men optog døgnet rundt. Indbrudstyveri og forsøg herpå blev reduceret med 79 pct. (fra 4,25 til 0,9 per måned). Undersøglesperioden er på 12 måneder før og 5-10 mdr. (10 mdr. fra installation af første kamera) efter installationen af CCTV.

Gill & Turbin (1998): Leeds, tøjforretning, CCTV reducerer svind fra varebeholdningen fra næsten £ 600 til £ 200 om ugen.

Blandede resultater:

Skinns (1998): Doncaster, installation af CCTV i bycentre medførte reduktion af tyveri af og fra motorkøretøjer, men ikke af andre former for kriminalitet, såsom indbrudstyveri, butikstyveri, overfald mv. Her findes endvidere en forskydning af kriminaliteten, og når denne medregnes, bliver den samlede kriminalpræventive effekt af CCTV 6 pct.. Undersøglesperioden er på 12 måneder før og 12 måneder efter installationen af CCTV.

Squires (1998 a): Ilford, installationen af CCTV i bycentre medførte en nedgang i hærværk, røveri (antagelig gaderøverier) og simpelt tyveri, men ikke i relation til indbrudstyveri, butikstyveri, vold eller narkotikaforbrydelser. Undersøglesperioden er på seks måneder før og syv måneder efter installation af CCTV.

Tilley (1993a): Hartlepool, kameraer opsat på parkeringspladser. Kameraerne blev overvåget af sikkerhedsfolk, evalueringsperiode 1989-1992 (12 måneder før installationen af kameraerne og 24 måneder efter). Der findes en nedgang i antallet af tyverier af og fra biler. Denne effekt mindsker over tid, og der findes samtidig en forskydning af kriminaliteten.

Poyner (1992b): Surrey, installation af CCTV på parkeringsplads ved et Universitet. Det forsøges at isolere effekten af CCTV, da flere tiltag opstartes samtidigt, herunder forbedret gadebelysning. Der findes en reduktion i antallet af tyverier fra biler, men denne mindskning forekommer også i områder af parkeringspladserne, der ikke er overvåget af CCTV. Dette forklares ud fra information om CCTV. Der er tegn på en kriminalitetsforskydende effekt. CCTV har ikke nogen stor effekt i relation til hærværk. Undersøglesperioden er på 27 måneder før og 9 måneder efter installation af CCTV.

Se også Sarno (1996), Clarke (1995), Squires (1998 b,c,d) m.fl.

Ingen eller minimal virkning:

Brown (1995): Birmingham, ni kameraer installeret rundt omkring i byens problemområder. Kameraerne blev kontrolleret af politiet. Der skete en nedgang i antallet af biltyverier, men dette kunne ikke med sikkerhed relateres til installation af CCTV. Undersøglesperioden er på 12 måneder før og 36 måneder efter installationen af CCTV.

Musheno et al. (1978): New York, kameraer installeret i lobby og elevatorområder i tre beboelsesejendomme. Fire ud af otte kriminalitetstyper forekom hyppigere efter installation af kameraer, mens der kun var en ubetydelig nedgang i de resterende fire. Musheno et al. konkluderer, at CCTV ikke har en afskrækkende effekt. Overvågningen af kameraerne foregik via beboernes tv. Beboernes ringe overvågningsaktivitet kan have haft betydning for undersøgelsens resultater. Undersøgellesperioden er på 4 måneder før og 3 måneder efter installationen af CCTV.

Tilley (1993b). Her undersøges effekten af CCTV i mindre forretninger. Indbrud, hærværk og andre lovovertrædelser finder sted både året før og efter installationen af CCTV. Antallet reduceres dog en smule.

Lovovertræderens perspektiv

Butler (1994) har foretaget interviews med 27 lovovertrædere i England, som er dømt for indbrud i forretning. 41 pct. sagde at de ville blive afskrækket af et CCTV-system, mens hovedparten svarede, at det ikke vil afskrække dem fra at begå kriminalitet.

French (1996) har foretaget en spørgeskemaundersøgelse blandt 130 lovovertrædere i Essex og finder, at CCTV har en afskrækkende effekt, specielt på voksne lovovertrædere. Ingen af respondenterne havde begået kriminalitet i områder, dækket af CCTV.

Gill & Turbin (1998) finder i modsætning hertil i en interviewundersøgelse blandt personer, der er dømt for butikstyveri, at størsteparten af disse ikke frygtede at blive arresteret som resultat af CCTV.

Short & Ditton (1998) finder, at størsteparten af de 30 lovovertrædere, som de har interviewet, var klar over eksistensen af CCTV, og at de havde en forholdsvis klar idé om, hvilke områder CCTV dækkede i byen. Halvdelen af lovovertræderne var blevet filmet og dømt på baggrund af beviser fra CCTV. På trods af dette konkluderer Short & Ditton, at CCTV kun virker begrænsende på vold i offentligheden. De interviewede lovovertrædere svarer endvidere, at kameraernes begrænsede synsvinkel, muligheden for at undvige kameraerne, og den fart, som kriminaliteten foregår med (især ved biltyverier), indebærer, at CCTV ikke betragtes som effektiv i relation til at forøge risikoen for pågribelse.

Litteraturhenviisning:

Brown, B. (1995): CCTV in Town Centres: Three Case Studies (Police Research Group Crime Detection and Prevention Series Paper, No. 68, London: Home Office

Butler, G. (1994): Shoplifters' Views on Security: Lessons for Crime Prevention. In Gill (ed.): Crime at Work: Studies in Security and Crime Prevention. Perpetuity Press, Leicester, UK.

Chatterton, M.R. & Frenz, S.J. (1994): Closed Circuit Television: Its Role in Reducing Burglaries and the Fear of Crime in Sheltered Accommodation for the Elderly. Security Journal 5 (3).

Clarke, R.V. (1995): Situational Crime Prevention. In Tonry & Farrington (eds.): Building a Safer Society: Strategic Approaches to Crime Prevention (Crime and Justice: A Review of Research, Vol. 19). Chicago: University of Chicago Press.

Gill, M. & Turbin, V. (1998): CCTV and Shop Theft: Towards a Realistic Evaluation. In Norris, Moran & Armstrong (eds.): Surveillance, Closed Circuit Television and Social Control. Aldershot, UK, Ashgate.

Musheno et al. (1978): Television Surveillance and Crime Prevention: Evaluating An Attempt to Create Defensible Space in Public Housing. *Social Science Quarterly* 58 (4).

Poyner, B. (1992a): Video Cameras and Bus Vandalism. In R.V. Clarke (ed.): Situational Crime Prevention: Successful Case Studies. New York: Harrow and Heston

Poyner, B. (1992b): Situational Crime Prevention in Two Parking Facilities. In R.V. Clarke (ed.): Situational Crime Prevention: Successful Case Studies. New York: Harrow and Heston

Sarno, C. (1996): The Impact of Closed Circuit Television on Crime in Sutton Town Centre. In Bullos & Grant (eds.): Towards a Safer Sutton? CCTV One Year On. London Borough of Sutton.

Short, E. & Ditton, J. (1996): Does Closed Circuit Television Prevent Crime? An Evaluation of the Use of CCTV-surveillance Cameras in Airdrie Town Centre. Edinburgh: Central Research Unit, Scottish Office

Skinns, D. (1998): Crime Reduction, Diffusion and Displacement: Evaluating the Effectiveness of CCTV. In Norris, Moran & Armstrong (eds.): Surveillance, Closed Circuit Television and Social Control. Aldershot, UK, Ashgate.

Squires, P. (1998a): An Evaluation of the Ilford Town Centre CCTV Scheme. Brighton, UK, Health and Social Policy Research Centre, University of Brighton.

Squires, P. (1998b): The East Grinstead Town Centre CCTV Scheme: An Independent Evaluation. Brighton, UK, Health and Social Policy Research Centre, University of Brighton.

Squires, P. (1998c): CCTV and Crime Prevention in Burgess Hill Town Centre: An Independent Evaluation. Brighton, UK, Health and Social Policy Research Centre, University of Brighton.

Squires, P. (1998d): CCTV and Crime Reduction in Crawley: An Independent Evaluation of the Crawley CCTV System. Brighton, UK, Health and Social Policy Research Centre, University of Brighton.

Tilley (1993a) Understanding Car Parks, Crime and CCTV: Evaluation Lessons from Safer Cities. Crime Prevention Unit Series Paper, No. 42, London, Home Office

Tilley (1993b): The Prevention of Crime Against Small Businesses: The Safer Cities Experience Crime Prevention Unit. Paper 45, Home Office, London

Nr. 17

Coupe, Timothy & Kaur, Satverg (2005): The Role of Alarms and CCTV in Detecting Non-residential Burglary. In Security Journal 2005, 18 (2), p. 53-72.

Undersøgelsessted: Storbritannien og Nordirland.

Undersøgelsestidspunkt: 2000.

Formål: At undersøge betydningen af tyverialarmer og CCTV i opklaringen af indbrudstyverier i butikker, kontorer, fabrikker, hoteller, restauranter m.fl.

Undersøgelsen: Spørgeskemaundersøgelse blandt politibetjente, interview med ofre, oplysninger om gerningsstedet samt analyse af data fra politiet. Politidataene omfatter 1117 tyverier, der er begået i en mindre del af UK mellem april og september 2000. Spørgeskemaundersøgelsen blandt politibetjente inkluderer 1008 skemaer. Der blev tilfældigt udvalgt 299 sager, for hvilke der blev foretaget interview med ofre samt indsamlet oplysninger om gerningsstedet.

Resultater:

På baggrund af undersøgelsen konkluderes, at både tyverialarmer og CCTV bidrager til opklaring af indbrudstyverier. Aktivering af tyverialarmer kan føre til, at øjenvidner bliver opmærksomme på, at en forbrydelse er i gang, hvilket vil øge sandsynligheden for, at de vil kunne give et signalement af gerningsmanden.

CCTV kan ligeledes være en hjælp til at se og få et signalement af gerningsmanden. Som følge heraf mere end fordobledes andelen af opklarede sager, fra 5 til 13 pct..

Det estimeres, at installation af CCTV i tre fjerdele af alle ejendomme (eksklusiv beboelsesejendomme) ville kunne øge den samlede opklaringsprocent med 3,5 pct.. Dette svarer til en stigning på 50 pct., da den eksisterende opklaringsprocent er på 6,8 pct., for så vidt angår sager, der alene omfatter indbrud i forretning m.v. Den samlede opklaringsprocent er på godt 10 pct..

CCTV er mere omkostningskrævende end tyverialarmer, men i modsætning til tyverialarmer er effekten af CCTV ikke afhængig af en øjeblikkelig reaktion fra politiets side for at sikre arrestation af gerningsmanden.

Nr. 18

Gill, Martin & Spriggs, Angela (2005): Assessing the impact of CCTV. Home Office Research Study no. 292, 2005, London.

Undersøgelsessted: England og Wales.

Undersøgelsestidspunkt: 2000-2004.

Formål: At evaluere CCTV's effekt på kriminalitet samt på befolkningens frygt for kriminalitet. Undersøgelsen omfatter evalueringer af 13 forskellige CCTV-projekter, som alle er finansieret via et statsligt kriminalpræventivt tiltag, der blev påbegyndt i 1999 og som forvaltes af bl.a. det britiske Home Office. Undersøgelsen inkluderer projekter, hvor CCTV er implementeret i bycentre, parkeringsområder, hospitaler og boligområder.

Undersøgelsen: Undersøgelsen har et kvasi-eksperimentelt design. De 13 projekter, der indgår i denne undersøgelse, er udvalgt af Home Office ud fra kriterier om bl.a. forskellig lokalisering af CCTV, tilgængelighed af data til evalueringen, projektets omkostninger, områdets kriminalitetsniveau mv. Projekterne er derfor hverken tilfældigt udvalgt eller udvalgt af forfatterne bag undersøgelsen. Undersøgelsen af ændringer i kriminalitetsniveauet er baseret på politiets data vedrørende anmeldte forbrydelser, mens undersøgelsen af befolkningens frygt for kriminalitet er baseret på spørgeskemaundersøgelser.

Kriminalitetsniveauet er undersøgt i en periode før og efter implementeringen af CCTV både i det område, hvor CCTV blev installeret, og i et kontrolområde. Kun i godt halvdelen af tilfældene lykkedes det at finde et egnet kontrolområde, og i de resterende tilfælde blev data fra hele den øvrige del af den pågældende politikreds benyttet som en type kontrolområde.

Opfølgingsperiode: Varierer fra 4 mdr. til 24 mdr. Korte opfølgingsperioder skyldes forsinkelser i implementeringen af CCTV.

Resultater:

Det konkluderes samlet, at CCTV har en ringe effekt på kriminalitetsniveauet i de undersøgte projekter. Med undtagelse af effekten af tv-overvågning af parkeringsområder er de observerede effekter således ikke statistisk og videnskabeligt sikre. Af de 13 evaluerede projekter viser de seks ganske vist en reduktion i kriminalitet, men reduktionen er kun statistisk signifikant i to tilfælde, og i et af disse tilfælde kan ændringen skyldes andre faktorer. I de øvrige syv projekter forøges kriminaliteten i den undersøgte periode. Dette forbindes dog ikke med CCTV, men forklares ud fra fx nationale initiativer og tendenser.

CCTV har størst effekt på planlagt versus impulsiv kriminalitet. Kriminalitet, der er relateret til biler, er den kriminalitetstype, der mindskes mest efter opsætning af CCTV. I forsøgsområderne er der, i lighed med de nationale tendenser, sket en stigning i andre kriminalitetstyper, såsom vold.

Med undtagelse af et projekt ser det i øvrigt ud til, at CCTV's effekt på opklaring af kriminalitet er begrænset.

Forklaringer og fortolkninger

I undersøgelsen peges der på, at antallet af kameraer og omfanget af deres dækningsområde synes at influere på CCTV's kriminalpræventive effekt. Det nævnes også, at CCTV har den største kriminalpræventive effekt, når det anvendes på afgrænsede områder såsom parkeringshuse, der har klare fysiske grænser og en kontrollerbar indgang, i modsætning til fx bycentre.

Kommunikation mellem personer, der overvåger optagelser fra CCTV, og politiet synes afgørende for CCTV's opklarende effekt.

Bemærkninger

I undersøgelsen peges på følgende faktorer, der influerer på effekten af CCTV:

- *Sted og formål.* Da CCTV's effekt varierer i forhold til sted og art af kriminalitet, er det ved opsætning af CCTV væsentligt at medtænke disse forhold og at have et specificeret formål med brug af CCTV og ikke bare at bruge det på må og få.
- *Administration.* Herunder bemærkes, at adgang til teknisk ekspertise og involvering af slutbrugere, fx politiet, er af betydning for effekten af CCTV.
- *Tæthed, dækningsområde og placering.* Såvel antallet af kameraer som tætheden mellem kameraerne, deres dækningsområde og placering influerer på effekten af CCTV.
- *Tekniske karakteristika.* Herunder nævnes fx kapacitet til at optage under forskellige former for belysning og kameraernes bevægelseskapacitet. I de tilfælde, hvor kameraernes bevægelse er programmeret og sker automatisk, nedsættes den afskrækkende virkning, og endvidere kan det medføre, at kun dele af de kriminelle hændelser optages.
- *Bemanding af kontrolrum.* I relation til at opdage kriminalitet er det af betydningen, at der er personale til at overvåge optagelser fra CCTV.